

SLOVENSKE ŽELEZARNE V LETU 1977

Iz prvega prestopamo v drugo leto srednjeročnega razvoja 1976 do 1980. Po stagnaciji proizvodnje je novo leto 1977 odločilno za naš samoupravni preporod in prihodnost slovenskega železarstva.

Leto 1976 je sklenjeno in že stojimo na pragu novega leta 1977. Tisočletja človeštvo tej časovni zamenjavi posvečuje izjemno pozornost. Ob pogledu na prehojeno pot so vsi upi in želje usmerjeni naprej v čisto in neomadeževano novo leto, ki naj bi za vse ljudi bilo uspešno v miru in slogi.

Minulo leto za jugoslovanske narode in narodnosti pomeni nov korak pri uveljavljanju ter usmerjanju humane samoupravne izgradnje socializma. V Colombu in s svojimi načeli pri reševanju mednarodnih zapletov in zlasti z enotno podporo svojih bratov v tujini je socialistična, federativna republika Jugoslavija povečala svoj ugled nevezane dežele. S srednjeročnimi družbenimi plani si je trasirala pot petletnega gospodarskega ter socialnega razvoja v obdobju 1976 do 1980. Z vključevanjem združenega dela v sistem družbenega načrtovanja so delovne organizacije prevzele neposredno odgovornost pri uresničevanju srednjeročnega plana. Slovenske železarne imajo svojo obveznost izraženo v dogovoru o temeljnih družbenega plana SR Slovenije in v lastnem sporazumu o temeljnih srednjeročnega načrta proizvodnje in razvoja za obdobje 1976 do 1980.

IZ VSEBINE

- Usposabljanje in delovni dogovor
- Pred konferenco ZK železarne Ravne
- Leto 1976 — uspešno za varstvo pri delu
- Letno poročilo o delu postaje prve pomoči
- Samoupravljanje v TOZD mehanske obdelave
- Mnenja delavcev: Delovna disciplina
- Ali smo dovolj varni
- Spoznavajmo svet in domovino
- Revije v strokovni knjižnici
- Rekreativna in šport

Leto 1976 je bilo za Jugoslavijo prvo leto novega petletnega obdobja. Dosežki na področju zoževanja delovanja inflacije, zniževanja zunanjetrgovinskega primanjkljaja, oblikovanja deviznih rezerv in približevanja dinarja njegovi konvertibilnosti kažejo moč in sposobnost samoupravne ureditve. Na žalost pa smo v materialni proizvodnji znatno zaostali za rezultati, ki so opredeljeni v srednjeročnem planu.

Kot učinek zunanjih vplivov, administrativnih predpisov, restriktivskih ukrepov ter zlasti zakona o zavarovanju plačil se je zmanjšalo domače povpraševanje, znižala investicijska poraba in tudi povečani izvoz ni kompenziral manjše prodaje v državi, zato je stagnirala proizvodnja in znižala sta se dohodek ter reproduktivna sposobnost združenega dela. V drugi obliki, a s podobnimi učinki smo tudi pri nas čutili nadloge restriktije, kar mora biti poduk pri uresničevanju srednjeročnega načrta na celi njegovi poti.

Jugoslavija je odprta in nevezana socialistična dežela, zato mora tudi njeno gospodarstvo biti vključeno v mednarodno delitev dela. En del izdelkov mora imeti svoje odjemalce v tujini, saj je to pogoj za doseganje načrtovane proizvodnje in želenega uvoza surovin, reprodukcijskega materiala, opreme ter blaga široke porabe. Preobrat v plačilni bilanci moramo v prihodnosti izkoristiti tako, da bo delež izvoza blaga v proizvodnji stalno raste.

Naša sestavljena organizacija združenega dela Slovenske železarne ni mogla avtonomno voditi poslovne politike, refleksi splošnega gibanja jugoslovanskega gospodarstva so tudi pri nas bili podobni.

Približni podatki nam kažejo, da smo leta 1976 dosegli 203.000 t grodlja in napredovali za 4%, 780.000 ton surovega jekla in nazadovali za 2%, 700.000 ton blagovne proizvodnje in nazadovali za 6%, 7,1 milijarde din prodanega blaga, kar je 2% manj kot predlani, in 44 milijonov izvoza, kar je 13% več od leta 1975. V SZ je izvoz porastel, padli pa so proizvodnja, produktivnost in celotna realizacija.

Kljub temu da so Slovenske železarne tudi v letu 1976 presegle milijardo dinarjev bruto akumulacije, se je reproduktivna sposobnost znatno znižala, zato

z dosežki tega leta ne moremo biti zadovoljni. Premalo smo stabilizacijsko delovali v smeri:

- oblikovanja zaloga kvaliteta blaga, kar bo pogoj konkurenčne sposobnosti v prihodnje,
- trajnejše prisotnosti na zunanjih tržiščih, ki je pogoj opti-

malne uporabe proizvodnih zmogljivosti in s tem rentabilnosti poslovanja,

- gibanja zaposlenih, usklajenega z osnovnim načelom stalne rasti produktivnosti dela,

(Nadaljevanje na 3. strani)

Kako izpolnjujemo gospodarski načrt

Lansko leto ob tem času smo sprejemali gospodarski načrt za leto 1976. Takrat nismo pričakovali, da bodo recesija, ki je zajela večji del sveta, in drugi ukrepi toliko vplivali na naše proizvodne rezultate. Pri sestavi

načrta smo sicer upoštevali, da bomo težje prodajali svoje izdelke, vendar nismo mogli oceniti, kako bodo na gibanje proizvodnje vplivali sprejeti ukrepi za povečanje likvidnosti oz. za-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Breze v belem

(Nadaljevanje s 1. strani)

varovanje plačil. Ti so delovne organizacije silili, da so začele bolj racionalno gospodariti z zalogi, investicijske naložbe so se zmanjšale, pa tudi na svetovnem trgu je bilo veliko težje prodati izdelke. Našteti razlogi so povzročili zmanjšanje povpraševanja, saj so kupci najprej porabili zaloge, ki so jih imeli še iz preteklih let, poleg tega pa se velik del naših izdelkov predeluje v stroje in naprave (investicije), katerih proizvodnja so

kupci zmanjševali. Zato smo v lanskem letu izdelali znatno manj izdelkov, kot je predvideval načrt.

Vse težave tudi še sedaj niso mimo, vendar zadnja dva meseca le kažejo, da se stanje izboljšuje. To velja še zlasti za mesec december, ko je bila skupna proizvodnja 4,9% manjša od planirane, vrednost prodanih izdelkov pa je zaostala za načrtom le za 0,6%. Proizvodni rezultati niso bili v vseh obratih ugodni, skoraj v vseh pa so bili boljši kot v prvih enajstih mesecih.

Obrat (TOZD)	% doseganja načrta skupne proizvodnje		% doseganja načrta eksterne realizacije	
	mesec december	kumulat. leto 1976	mesec december	kumulat. leto 1976
Jeklarna	101,9	88,9	—	—
Jeklolivarna	84,6	91,9	107,7	101,8
Valjarna	91,2	80,7	93,9	86,0
Kovačnica	87,8	92,9	87,8	89,4
Jeklovlek	41,4	69,4	50,2	66,2
Skupaj TOZD metal. proizvod.	94,8	85,0	90,0	87,1
Obrat strojev in delov. nožev	137,6	107,4	133,4	110,8
Obrat industr. strojev	46,3	80,0	82,0	81,8
Vzmetarna	82,1	87,8	158,2	108,1
	82,3	74,9	84,5	81,1
Skupaj TOZD mehan. obdel.	104,7	90,8	117,9	99,8
TOZD TRO Prevalje	72,0	79,3	124,7	92,2
Skupaj delovna organizacija	95,1	85,2	99,3	90,8

Načrtovano proizvodnjo je v lanskem letu presegel le obrat strojev in delov, ki je 28,4% svoje proizvodnje izvozil na tržišča, kjer plasman še ni bil otežkočen. Planirano vrednost prodaje (realizacijo) pa so presegli: jeklolivarna, obrat strojev in delov in obrat pnevmatičnih strojev. Vsi ostali obrati so izdelali manj izdelkov, kot so načrtovali, pa tudi planirane realizacije niso dosegli. Glavni razlogi za takšno stanje so navedeni v uvodu, pa tudi v mesečnih poročilih, zato jih ne bomo ponavljali.

Ker smo že v letu 1977, nas vse predvsem zanima, kaj lahko pričakujemo letos? Po doslej znanih podatkih se zanimanje kupcev za naše izdelke povečuje. Malo težje bomo prodajali ulitke

in nekatere grupe mehansko obdelanih izdelkov, večje možnosti pa se kažejo za prodajo paličastega jekla. Kako bomo te možnosti izkoristili, pa je odvisno od nas vseh.

V zadnjem času so zahteve kupcev tako glede cen kot kvalitete večje. Prodali bomo zato lahko predvsem kvalitetne izdelke po primernih cenah. Proizvajati bomo morali s čim manjšimi stroški, tako da bomo s povečano prodajo dosegli tudi ustrezne finančne učinke.

Gospodarski načrt, ki ga sprejemamo za letošnje leto, je realen, vendar zahteven. Samo če bomo vsi — vsak na svojem področju — delali tako, kot moramo, ga bomo lahko dosegli.

Z. I.

izkazanih rezultatih minulega dela.

V razpravi o uresničevanju ustave in zakona o združenem delu v TOZD in v drugih oblikah združevanja dela in sredstev so prisotni prikazali celo vrsto dilem in praktičnih problemov, s katerimi se pri delu in v vsakodnevem življenju soočajo.

Na seminarju so se prisotni seznanili še s tremi pomembnimi zakoni, ki jih bomo v TOZD morali čimprej uresničiti. Gre za zakon o knjigovodstvu TOZD, zakon o sanaciji in zakon o bančnem sistemu. Vsi ti zakoni vsebujejo slej ko prej tudi nekatera zelo radikalna določila, ki bodo izvrševalcem prinesla v praksi še mnogo težav, treba pa jih bo dosledno uveljaviti v praksi.

Prisotni so v razpravi med drugim izrazili upravičeno bojazn, da se bo zaradi poostrenih predpisov omenjenih zakonov — izdelava bilanc za vsako TOZD ipd. — močno povečalo število delavcev izven proizvodne sfere in da bodo zaradi tega zlasti nekatere manjše delovne organizacije, ki nimajo dovolj kadrov

in tehničnih sredstev, v zelo nezavidljivem položaju.

Zelo podrobno so spregovorili o novem bančnem sistemu, zlasti o interni banki, ki jo z novo organizacijo uvajamo tudi v Železarni Ravne in ki jo bodo morale ustanoviti vse večje delovne organizacije. Kjer pa za ustanovitev interne banke ni pogojev, bodo ustanovili posebno finančno službo, ki pa se od interne banke bistveno ne razlikuje. Udeleženci seminarja so bili soglasni, da mora biti združeno delo tisto, ki banke ustanavlja in prek njih upravlja s sredstvi, ki jih je samo ustvarilo, ne pa obratno.

V drugem delu seminarja so spregovorili o aktualnih nalogah ZK v tem letu: o pripravi na 9. sejo OK ZKS Ravne na Koroškem, o programu dela občinske konference in osnovnih organizacij, ter o pripravi na teden Komunista v letu 1977. S temi pripravami moramo pričeti takoj, če hočemo, da akcija ne bo kampanjsko in v naglici izvedena, temveč poglobljena in na najširši osnovi, kar edino lahko da zadovoljive rezultate. j. d.

PRED KONFERENCO ZK ŽELEZARNE RAVNE

Konec decembra 1976. leta je zasedal komite ZKS železarn Ravne. Na dnevnem redu je imel nekaj važnih točk.

11-mesečno poslovanje Železarn Ravne

Tovariš Žnidar Janez nam je navedel nekaj gospodarskih in finančnih kazalcev, točnih rezultatov še ni mogel imeti, kako železarna stoji po 11 mesecih letošnjega leta. Ni treba posebej razlagati, s kakšnimi težavami smo se lani srečevali, ker so pač novi zakoni o finančnem poslovanju mnogo stvari zaostri in mislimo, da je prav tako. Mimo splošnih težav, ki jih imajo vsa podjetja v Jugoslaviji, ni mogla tudi naša železarna. Pomanjkanje naročil, veliko težja prodaja, poostrena kvaliteta, vse to nam je med letom narekovalo, da bo letošnje precej »suho« leto, kar se tiče ostanka dohodka. Vendar sta bila tovarši Žnidar in direktor Fale precej optimistična v svojih izjavah, kar nas je skoraj malo presenetilo. Samo želimo si lahko, da bi bilo res tako, vendar se bojimo, da rezultat ne bo dosti čez 90%. Člani komiteja se z vsemi navedbami niso strinjali s pripombo, da velikokrat ne moremo prodati naših izdelkov, ker nismo konkurenčni v ceni, kvaliteti in rokih, čeprav smo se pri slednjih v zadnjem času malo popravili.

Ta pripomba nas je vzpodbudila, da smo postali v nadaljnji razpravi bolj kritični, še sploh, ker je bilo postavljeno tudi vprašanje, kaj smo storili, da bi naša jekla lažje plasirali na trg in kaj smo storili proti uvozu le-tega. Navedenih je bilo nekaj tehtnih razlogov: nekvalitetna izdelava jekla, ki se ni moglo uporabiti za nadaljnjo predelavo, termična obdelava, slaba kontrola v valjarni, katere v tem obratu skoraj

ni, trg pa je postal zelo zahteven. Za nameček poročila naših poslovnih partnerjev enoglasno ugotavljajo, da je kvaliteta našega jekla zadnje čase slaba.

V odgovor smo dobili, da se uvažajo tista jekla, ki se pri nas ne izdelujejo. Od UJŽ Beograd bo železarna dobila spisek uvoženega jekla. Posledica zmanjšane povpraševanja po našem jeklu so bile tudi zaloge, ki so jih imela skoraj vsa podjetja in veletrgovine. Tonažno smo lani reš precej manj naredili, finančni rezultat pa bo boljši, kar kaže, da prodajamo zmeraj več dela, torej končnih proizvodov, to pa je določen kvaliteten premik. Od vseh nas se zahteva več osebne odgovornosti in prizadevanja za boljšo proizvodnjo. Prav tako bomo morali tehnično bolj opremiti posamezne obrate, ki nam dajejo osnovno surovino za nadaljnjo predelavo. To so predvsem jeklarna, valjarna, kovačnica, ki nam dohodkovno prinašajo največ. Tudi v bodoče bo konkurenca neizprosna. Vsi si moramo prizadevati za čim boljše gospodarjenje.

Slišali smo tudi, da število reklamacij raste predvsem valjarni in litemu materialu, manjši je procent, kar se tiče mehanske obdelave in kovanega jekla. Topilnica lahko izboljša svojo kvaliteto, ker tehnično ni ravno slabo opremljena, manjka ji le strokovnega kadra. Imamo slabe informacije kvalitetne kontrole. Potrebno je pohiteti in dati poudarka mehanizaciji kontrole, kjer jo je nujno izpopolniti. Naša naloga mora biti, da damo prednost kontroli, četudi izpade za enkrat kak proizvodni agregat. Če naša prizadevanja ne bodo takšna, lahko pričakujemo v prihodnje še slabše stanje. Trg zahteva boljši proizvod, mi pa za posodobitev nismo veliko naredili.

USPOSABLJANJE IN DELOVNI DOGOVOR

V okviru programa usposabljanja vodstev ZK je bil 8. januarja letos v Domu železarjev na Ravnah seminar, ki so se ga udeležili sekretarji ZK, člani komiteja OK ZKS, člani medobčinskega sveta in predsedniki komisij. Na seminarju so obravnavali zlasti vprašanje uresničevanja zakona o združenem delu; obveznosti, ki jih moramo uresničiti v letu 1977, pa tudi za naprej.

O določenih ključnih problemih, kot uvod za razpravo, je govoril tov. Jože Globačnik. Poudarek je bil na političnih nalogah v osnovnih organizacijah ZKS. Osvojevano je bilo stališče, da samo z novimi formalnimi oblikami samoupravnega organizirano-

sti ne smemo biti zadovoljni, temveč se moramo boriti za novo kvaliteto v medsebojnih odnosih, za razvijanje kvalitetne novih ekonomskih, zlasti dohodkovnih odnosov med TOZD v delovnih organizacijah in drugih združenjih; za uveljavitev principa svobodne menjave dela delavcev znotraj delovnih organizacij, in med delavci TOZD ter zaposlenimi v družbenih dejavnostih. Govor je bil tudi o potrebi smotrnega gospodarjenja z družbenimi sredstvi, o odločanju o delitvi dohodka, skupnega prihodka, predvsem pa o principih nagrajevanja po rezultatih dela, kjer je treba bolj kot doslej upoštevati delež od posameznika v

Treba bo vsak obrat posebej analizirati, narediti zaključke in ukrepati.

Ocena razmer v družbeni samozaščiti Železarn Ravne

Pred kratkim je izšel novi zakon o ljudski obrambi, družbeni samozaščiti, varnosti in notranjih zadevah. Ta zakon v danem družbenem trenutku prinaša revolucionarne spremembe, pomeni velik korak naprej. Gre namreč za podružbljanje vseh vojaških zadev, te približati našemu občanu, neposrednemu proizvajalcu. Zakon jasno opredeljuje funkcije, razmejuje pristojnosti, določa finansiranje, ve se, kdo ima kakšne kompetence. Združeno delo finansira vso dejavnost okrog samozaščite; to moramo v novih planih že upoštevati. Ker imamo v železarni pravkar samoupravno reorganizacijo, moramo izvoliti vse organe, vse sedanje akte v železarni moramo združiti v en akt, tega pa prilagoditi zahtevam zakona. Zraven vseh drugih nalog, ki jih ni ravno malo, nas čaka na tem področju veliko dela, postavljeni roki nas zavezujejo. Tovariš Cigler pravi, da danes ocenjujemo družbeno samozaščito, vendar še zmeraj po starem načinu organiziranja in po starih zakonih. Mi smo se prilagajali, sledili novostim, ampak to je premalo. Po starem imamo veliko napisanega in je bilo tudi precej narejenega. Manj je bilo narejenega na samozaščiti. Zagotoviti moramo odnos do družbenih sredstev, ta pri nas ni ravno najboljši. Kakšen imamo odnos do zaščitnih sredstev? Imeti moramo učinkovito organizacijo, sami moramo biti garant, da odpravimo nepravilnosti. Te stvari moramo urediti. Da bomo pa temu kos, se moramo kadrovske ustrezno organizirati. To tudi pomeni, da smo imeli premalo stikov z ljudmi, jih seznanjali s problemi. Pri ljudeh moramo vzbujati čut za čuvanje družbene lastnine. Nepravilnosti je potrebno obravnnavati tam, kjer se porajajo. Prav je, da o tem spregovorita komite in družbena kontrola. Postavljen je bilo tudi vprašanje dežurnstva v železarni, kjer za to ne obstaja kakšen poseben pravilnik. Dežurna služba bi morala biti bolje definirana, prostor boljše opremljen.

Nova samoupravna organiziranost

Smo v času, ko naša delovna organizacija dobiva dokončno obliko nove samoupravne organiziranosti. Tovariš Cigler nam je podal program aktivnosti za izvedbo konstituiranja delovne organizacije. Po programu bi do konca marca morali izvesti vse potrebno, da bi se lahko registrirali pri gospodarskem sodišču v Mariboru. Dolžnost nas vseh je, da sprejeti program rešujemo odgovorno. Predvsem se moramo držati postavljenih rokov. Zato je potrebno, da se sindikat aktivno vključi v razpravo. Nekaj važnejših datumov: 16. 2. 1977 izvedba referenduma za samoupravni sporazum in splošne akte, 26. 2. 1977 volitve v DS DO, 7. 3. 1977 konstituiranje delavskega sveta delovne organizacije, imenovanje začasnega poslovnega organa. To bo prvo zasedanje novega delavskega sveta delovne organizacije, ki bo verificiral vse nove akte. Pri volitvah ne smemo pozabiti na naše predstavnike v samo-

upravnih organih SOZD, da ne bi pozneje morali imeti ponovnih volitev.

Konferenca ZKS Železarn Ravne v februarju

V prvem tednu meseca februarja bo zasedala konferenca ZKS Železarn Ravne. Na tej seji bi morali pregledati, koliko smo naredili v skoraj enoletnem obstajanju konference, oziroma sploh o novem organiziranju ZKS znotraj železarn. Tukaj so bili doseženi določeni rezultati, katere bo treba izpostaviti. Organizacijsko smo vzpostavili 21 osnovnih organizacij ZKS, komite s konferenco. V svojem medsebojnem delu smo se dobro ujeli. Formacijsko smo torej tako organizirani, da že sedaj pokrivamo skoraj vse bodoče temeljne organizacije združenega dela.

Veliko stvari je, o katerih bi morali na konferenci spregovoriti. Leto je bilo precej razgibano, nekaj važnih akcij smo imeli, kot so: samoupravni sporazum za OD, posojilo za ceste, v končni fazi je samoupravno organiziranje v več temeljnih organizacij združenega dela; to se bo podaljšalo za nekaj mesecev v to leto. Program-

Relief

ske moramo začrtati delo konference za leto 1977. V prvi fazi bo na programu izvrševanje aktivnosti idejnopolitičnega izobraževanja. V aprilu bodo praznovanja na Čebinah, kjer je pred 40 leti bila ustanovljena KPS. V to praznovanje se bo istočasno vključeval 40-letni jubilej tova-

riša Tita — toliko časa je na čelu naše ZK Jugoslavije. Tudi letos bomo imeli akcijo tedna Komunistična na temo inventivne dejavnosti, torej novatorstva, izboljšav. Pred nas se bodo postavile še druge odgovorne naloge, v katere se bo treba odgovorno vključiti. KB

SLOVENSKE ŽELEZARNE V LETU 1977

(Nadaljevanje s 1. strani)

— splošnega zniževanja poslovnih stroškov, kar bo v prihodnosti imperativ presežka dohodka in reprodukcijske sposobnosti.

Železarna Ravne je leta 1976 celotni sestavljeni organizaciji združenega dela prispevala 22,9 % jekla, 26,1 % fakturirane realizacije in 32,6 % izvoza. Po načrtu letošnjega leta pa bo izdelala 201.500 ton jekla, fakturirala 2.255 milijonov din blaga in izvozila za 20 milijonov dolarjev. Delež izvoza v prodaji se bo v tem načrtu torej povzpел od 14,5 v letu 1976 na 16,5 % v letošnjem letu.

Železarna Ravne ima v svojem proizvodnem programu, izkušnjah na področju žlahtnih jekel ter pripravljalnih projektih ugodno izhodišče, da pridobi pravo konkurenčno sposobnost na inozemskih tržiščih. Za tako kondicijo je treba povečati produktivnost in rentabilnost proizvodnje. Previsoki proizvodni stroški so

glavni razlog težav pri prodiranju na zunanje trge. Smelo povečanje deleža izvoza v prodaji izdelkov je najboljši sredstvo krepitve poslovne kondicije.

Pomembno pa je še nekaj. Železarna kot specializiran izdelovalec plemenitega jekla mora prispevati svoj delež tudi pri razvoju predelovalne kovinske industrije in podpirati projekte, ki slonijo na ravnostnih jeklih. Neposredno se bo morala vključevati tudi v projekte izven tovarniškega plota z ustanavljanjem ali pridruženjem predelovalnih TOZD.

Izločanje jalovega dela in brezplodnega medsebojnega zaposlovanja ter sestajanja iz tovarne je najbolj učinkovit način ekonomiziranja proizvodnje.

Novo leto, ki je drugo leto tekočega srednjeročnega načrta, mora biti uspešnejše. Za leto 1977 gospodarski načrt SZ zopet predvideva rast proizvodnje in izboljševanje učinkovitosti poslovanja. Načrtujemo:

		več kot 1. 1975
— grodlja	200.000 ton	2 %
— surovega jekla	809.000 ton	1,5 %
— blagovne proizvodnje	772.000 ton	4 %
— realizacije	9 milijard din	20 %
— izvoza	50 milijonov \$	28 %
— zaposlenih	17.300	5,8 %

Nove proizvodne zmogljivosti, zlasti valjarna za hladno valjene trakove in pločevino na Jesenihah ter tovarna traktorjev v Štorah, v katere so vložena velika družbena sredstva, zahtevajo skok v produktivnosti, realizaciji in izvozu. Smo torej pred velikim

izpitom, ki bo odpiral vrata novim naložbam.

Proizvodnja materialnih dobrin in kvalitetni premik v gospodarstvu niso edine naše zadolžitve v novem letu. Pomembna je izpeljava določil zakona o združenem delu in preobrazba med-

sebojnih odnosov v proizvodnem procesu združenega dela. SOZD Slovenske železarn je že postala sistem, ki združene delovne organizacije izdelave in predelave jekla usmerja v proizvodnji ter blagovnemu prometu, namensko združuje sredstva, usklajuje investicijske naložbe in razvija dohodkovno soodvisnost.

Raven, ki smo jo dosegli, je izhodišče za nadaljnjo krepitev naših samoupravnih odnosov, da bi postali sestavljena organizacija združenega dela, ki zajema sestavine družbenega načrtovanja, optimiranja proizvodnje ter poslovanja, skladiščenja ter dohodkovno soodvisen razvoj in bilanciranje zunanjetrgovinskega prometa. To bo moral zagotoviti nov samoupravni sporazum združevanja v Slovenske železarn. To pa ne bo vse.

Kot pobudnik in neposredno zainteresirane morajo Slovenske železarn v novem letu:

— uvesti zlasti za plemenita jekla in serijsko proizvodnjo resnično politiko prodaje preko zaloga,

— v vertikalnem proizvodnem postopku uvesti delitev prihodka med združenimi delovnimi organizacijami,

— prevzeti in vpeljati bilanciranje proizvodnje ter porabe jekla v poslovnih skupnostih za jeklo,

— razviti usklajevanje in pospeševanje plemenitenja proizvodnje in predelave jekla

Leto 1977 bo pomembno za strukturalni preporod Slovenskih železarn. V tem letu moramo pospešiti delo na projektih, da bi pred sklenitvijo tega petletnega obdobja uresničili namene in dosegli predvidene cilje srednjeročnega razvojnega načrta.

V zaupanju in lastne sposobnosti in moč skupnih interesov sem prepričan, da bomo leta 1977 dosegli nov korak pri oblikovanju prihodnosti slovenskega železarstva.

Gregor Klančnik

Leto 1976 — uspešno za varstvo pri delu

Varstvu pri delu dajemo v pravo medsebojnih razmerij tako na zakonodajnem področju. Pomembnost tega varstva izhaja iz nalog in opravil v zvezi z dejansko zagotovitvijo osebne varnosti delavca in vseh drugih ukrepov, ki zagotavljajo varno delo.

Z novim zakonom o varstvu pri delu je reševanje problematike tega varstva neposredno prešlo na OZD in njen samoupravni sistem. Osnove pravic do varstva pri delu, do varnega delovnega okolja in varnih delovnih razmer ter varstvenih ukrepov in normativov izhajajo iz samoupravnega sporazumevanja.

V vsakem proizvodnem in organiziranem delu se vse bolj kaže pomembnost izvajanja pravnega, tehniškega in zdravstvenega varstva, ki zagotavljajo uspešnost gospodarjenja. Visoka stopnja varnosti pri delu pogojuje med drugim manjše število nesreč pri delu in obolenj delavcev v zvezi z delom in s tem zmanjšuje visoke stroške in izgube. Ekonomskih posledic, ki nastanejo zaradi nesreč pri delu, telesnih poškodb in bolezni delavcev, pa ne čutijo samo prizadeti delavci in njihove OZD, marveč posredno tudi celotna družbena skupnost.

Varstvo pri delu je lahko uspešno, če so izpolnjene vse pravice in obveznosti delavcev in OZD, ki so potrebne, da se ustvari in zagotovi varno delovno okolje ter varne delovne in življenjske razmere, zato da se zagotovi delavčeva osebna varnost pri delu.

Dosedanji uspehi s področja varstva pri delu v naši delovni

organizaciji niso slučajno doseženi, nasprotno so pogojeni z mnogimi prizadevanji in naporu vseh neposrednih in vodstvenih delavcev, strokovnih in samoupravnih organov ter družbeno političnih skupnosti. Rezultati stopnje varnosti za leto 1976 se kažejo predvsem v nadaljnjem zmanjšanju pogostnosti nesreč pri delu — zlasti hujših, zmanjšanju števila izgubljenih delovnih dni, manjših stroškov, boljšem udobju in počutju delavcev ter ohranjanju njihove delovne zmožnosti. Vse to pa je osnovni pogoj za zagotovitev dobre organizacije dela, večjo produktivnost dela in boljši uspeh gospodarjenja, ki se danes še ne kaže v celoti, pomemben pa bo zlasti v prihodnjem obdobju.

kole-dar. leto	popr. štev. zapov.	N E S R E Č E						Izgubljen del. dnevi	
		samo pri delu	%	na poti	%	pri delu in na poti	%	skupno	na posameznika
1970	3580	215	6,01	21	0,58	236	6,59	6.170	26,3
1971	3705	233	6,29	22	0,59	255	6,88	6.366	24,9
1972	3789	240	6,33	29	0,7	269	7,10	6.393	23,7
1973	3923	352	8,97	49	1,25	401	10,22	8.043	20,0
1974	4350	297	6,83	38	0,87	335	7,70	8.121	24,2
1975	4508	258	5,72	38	0,85	296	6,57	6.729	22,7
1976	4565	235	5,10	35	0,77	268	5,87	5.268	19,6

Pogostnost nesreč

V Železarni Ravne je bilo v letu 1976 registriranih 268 nesreč pri delu. Od teh je bilo 233 nesreč na delovnih mestih v železarni in 35 na poti od doma na delo oziroma z dela domov. Odstotek nesreč, računani na skupno število (268) in povprečni stalež zaposlenih (4565), znaša 5,87. Odstotek nesreč, računani na število, ki so se pripetile na delovnih mestih v železarni in povprečni stalež zaposlenih (4565) znaša 5,10.

Iz statističnega pregleda pogostnosti nesreč pri delu in izgubljenih delovnih dni od leta 1970 naprej je razvidno, da pogostnost nesreč pri delu v Železarni Ravne od leta 1973 postopno upada. Rezultat pogostnosti nesreč samo na delovnih mestih 5,10 odstotkov je zelo uspešen, saj je v zadnjih sedmih letih najnižji v železarni in ga nam ni treba skrivati v primerjavah z enakimi in podobnimi organizacijami niti doma niti v državah na vzhodu in zahodu. Na nesreče, ki se pripetijo na poti na delo in z dela domov, ne moremo neposredno vplivati, ker so odvisne od zunanjih razmer prometa in vremenskih pogojev. Glede na število delavcev, ki se na delo vozijo iz krajev izven Raven, je letni odstotek teh okrog 1 razmeroma ugoden.

Pogostnost nesreč po temeljnih organizacijah združenega dela in posameznih obratov za leto 1976 nam kaže tabela.

V TOZD metalurške proizvodnje se je zmanjšala pogostnost proti letu 1975 od 9,28 na 7,62 ali za 1,66 odstotka. V vseh obratih

metalurške proizvodnje jeklarni, jeklolivarni, valjarni, kovačnici in jeklovleku je bila pogostnost nesreč manjša, kar je brez dvoma zelo pomemben uspeh.

V TOZD mehanske obdelave je bila pogostnost nesreč približno enaka kot leto poprej. Odstotek je le neznatno porasel za 0,51 odstotka. Med posameznimi obrati TOZD — mehanske obdelave nekoliko odstopa navzgor obrat industrijskih nožev, kjer je bil zabeležen tudi malenkostni porast za 0,34 odstotka.

Največje znižanje nesreč pri delu je bilo doseženo v TOZD TRO Prevalje, kjer je pogostnost nesreč padla proti letu poprej za 6,75 odstotka. V absolutnih številkah je padlo število nesreč od 31 na 9 ali za 22 primerov.

Vsak posamezni obrat ima v primerjavi z drugimi podobnimi obrati v Železarni Ravne pogostnost nesreč daleč pod poprečjem. Tudi v službah tehniškega sektorja je bila pogostnost nesreč majhna. Že leta 1975 je bila s

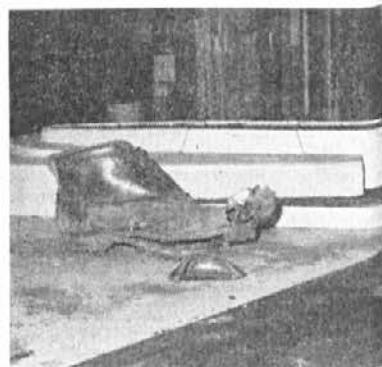

Prehod skozi profil odprtine za transport obremen z vozili pomeni veliko nevarnost za življenje delavca. Delavec Jože Sertelj je utrpel poškodbe ključnice in prsnega koša zaradi prehoda skozi profil v času vožnje viličarja, ki ga je z zadnjim delom stisnil ob steber

vsem tudi na ekonomskem področju. Število izgubljenih delovnih dni je kazalec, ki nas opozarja na vse mogoče probleme in težave, s katerimi se srečujemo neposredno v delovnem procesu, pri izpolnjevanju poslovnih obveznosti in pri oceni rezultatov gospodarjenja. Zato nam tudi ni vseeno, koliko in zakaj so izostanki z dela nastali. Poleg boleznin, socialnega skrbstva in poškodb izven dela, ki predstavljajo velik izvor izostankov z dela, si v okviru skrbstva varstva pri delu v delovni organizaciji sistematično prizadevamo za zdravo in varno delo v času dela. Izostanki z dela zaradi nesreč pri delu predstavljajo vsekakor pomembno kategorijo izostankov.

O večji resnosti nesreč govorimo, če je izostankov z dela zaradi nesreč po številu več oziroma če na posamezno nesrečo odpade več izgubljenih delovnih dni. V tem primeru gre za težke ali hujše nesreče.

V letu 1976 je bilo zaradi nesreč pri delu izgubljenih v Železarni Ravne 5268 delovnih dni. Na posamezno nesrečo odpade tako 19,6 izgubljenih delovnih dni. Proti letu 1975 se je število izgubljenih delovnih dni zaradi

Zaščitni čevlji, potem ko je delavec Milana Sumaha stisnila obračalna miza pri peskometu v livarni. Telesna poškodba je bila lažja, čeprav je zaščitni čevlji popolnoma uničen

Nepravilno naložene gredice na transportni voziček in nepravilni položaj delavca med transportom sta bila povzročitelja hujše telesne poškodbe v obratu valjarne. Delavec Avgustu Pinterju, ki se je med potiskanjem transportnega vozička z nepravilno naloženimi gredicami nahajal na levi strani, so se ob prevrnitvi vozička skotalile gredice na levo nogo ter mu jo zlomile na več mestih

nesreč pri delu zmanjšalo za 1461. Na posamezno nesrečo pa so se izgubljene dne zmanjšale za 3,1.

Ta podatek je zelo pomemben, ker iz njega lahko zaključimo, da v letu 1976 nismo imeli veliko hujših nesreč. Hujše nesreče potegnejo za seboj celo kopico problemov in se običajno končajo s tako stopnjo invalidnosti, da prizadeti delavec ni več zmožen opravljati svojega dela in so potrebni postopki prekvalifikacije ter iskanje novih možnosti zaposlovanja, ki pa jih je čedalje težje zagotoviti.

V 23 letih se je pripetilo v Železarni Ravne 151 hujših nesreč in 9 smrtnih nesreč. Zelo ugoden je rezultat smrtnih nesreč, saj v zadnjih 10 letih ni bilo v železarni nobenega smrtnega primera. Prav tako je število hujših poškodb v zadnjih letih nizko. Izmed 5 primerov hujših nesreč, ki so bile registrirane v letu 1976, so se tri pripetile v valjarni, v centralni delavnici ena in ena na poti na delo.

V aprilu si je v obratu valjarne delavec Paradiž Mihael pri adjustiranju gredic težje poškodoval mezinico leve roke. Do poškodbe je prišlo zaradi tega, ker se mu je na prst skotalila gredica.

V maju se je na poti domov hujše poškodoval Rakovnik Ludvik iz obrata valjarne. Delavec se je peljal z avtobusom, ki se je med vožnjo prevrnil.

V septembru se je pripetila v obratu valjarne hujša nesreča na strojnih škarijah »aligator«. Delavcu Romanu Šumahu, ki je rezal jekleno žico in pri tem dobil levo roko med čeljusti, so strojne škarje odrezale zapestje roke.

V oktobru si je delavec Jože Šertelj iz strojno gradbene službe — centralna delavnica poškodoval ključnico in prsni koš, ko ga je v obratu čistilnice jeklene litine pri spremstvu vilicar stisnil ob profil stebra transportne odprtine.

V oktobru si je v obratu valjarne hujše poškodoval desno nogo delavec Avgust Pintar, ko se je med potiskanjem nepravilno naložen transportni voziček z gredicami prevrnil.

Vse druge nesreče, ki so se pripetile na delovnih mestih v železarni ter na poti na delo in z dela, so bile registrirane kot lahke in so se delavci rehabilitirali za svojo redno delo.

Po posameznih TOZD je bilo izgubljenih delovnih dni zaradi nesreč pri delu v TOZD metalurške proizvodnje — 3135 sledi TOZD mehanike obdelave — 988, tehniški sektor 731 in drugi sektorji 338. Po posameznih organizacijskih enotah v TOZD metalurške proizvodnje je bilo največ izgubljenih dni v valjarni — 1046, jeklarni in kovačnici po 659, jeklolivarni 551, skupnih službah 170 in jeklovleku 50.

Med drugimi organizacijskimi enotami je bilo večje število izgubljenih delovnih dni zaradi nesreč zlasti v strojno gradbenih službah 541, ostalih sektorjih 338 in v vzmetarni 296.

Iz teh podatkov je razvidno, da je največ izgubljenih delovnih dni v tistih obratih, kjer so se pripetile hujše nesreče pri delu.

Med kazalce varstva pri delu štejemo poleg pogostnosti in resnosti nesreč pri delu tudi neposredne dogodke, ki so povzročili okvare na delovnih pripravah in napravah ter na sredstvih dela in materialu brez telesnih poškodb delavcev. Razen tega pa še tiste možnosti, ki bi lahko do-

črpavanje, odtrganje mehanizma za pripenjanje na žerjavo v valjarni, eksplozijo pri 10-tonski elektro obločni peči in strojelom v obratu strojev in delov.

Strokovna služba varstva pri delu in pristojni nadzorni organi so vse primere nesreč pri delu skrbno raziskali ter podvzeli vse

delavcev za obdobje zdravniškega pregleda običajno enak, zato želimo uvesti le ciljen zdravniški pregled glede na ekološke škodljivosti, ki nastopajo na delovnih mestih. Zmotno je prepričanje delavca, da so preventivni zdravniški pregledi zato, da bo v tem času našteval težave za nekaj let nazaj. Zdravljenje spada med drugim v delo obratnih zdravnikov. Na teh pregledih pa naj se ugotavlja le morebitna okvara, ki nastopa zaradi obremenitev in ekoloških škodljivosti na delovnem mestu. Torej je preventivni zdravstveni pregled nadzor nad našim zdravstvenim stanjem, ne rutina dela, ali kar je še huje, da imamo delo. Pri tem se obračamo na vodstveni kader železarne, da z razumevanjem sprejema program, ki mora biti realiziran ne glede na osebna mnenja. Predvsem gre za spoštovanje zakonskih predpisov. Zdrav in zadovoljen delavec bo lahko zvišal produktivnost.

V letu 1976 smo prevzeli organizacijo preventivnega cepljenja proti gripi. Odziv je bil kar dober, saj se je od 3000 planiranih odzvalo cepljenju okrog 2000 delavcev v prvem cepljenju, 1500 v drugem in le 650 v tretjem cepljenju. Zadnji podatek ni zgleden. Iz razgovora z nekaterimi delavci je razvidno prepričanje, da »ZARADI CEPLJENJA« zbolijo prej, da drugače niso zboleli in podobno.

Zaščitno cepljenje je aktivno. To je cepljenje z oslabljenim živim virusom, za katerega predvidevamo po daljšem zasledovanju (WHO), da je povzročitelj gripe. Naš organizem se brani z ustvarjanjem protiteles. Pri tem včasih nastopajo reakcije, podobne obolenju gripe, ki pa ne puščajo nikakršnih posledic. Ta zaščita velja vsaj 4 mesece. Torej ne dobite gripe, ampak ste »ZAVAROVANI« pred posledicami, ki niso redke. Majhno reakcijo pa lahko prebolimo »NA NOGAH«. Morda je le napačno prepričanje krivo slabemu odzivu v III. cepljenju.

V delo postaje spadajo tudi higienski pregledi sanitarnih prostorov, garderob in čajne kuhinje. Zaradi pomanjkanja kadra v letu 1976 so bili ti pregledi v ozadju dela. Vendar se ugotavlja v nekaterih obratih pomanjkanje smisla za red in čistočo.

Čajna kuhinja ni vzor majhne čajne kuhinje za 4000 in več delavcev. V stavbah, zgrajenih v zadnjem času, so majhne, lične čajne kuhinje, vendar s tem ni rečeno, da mora biti čajna kuhinja za pripravo čaja in mleka za delavce prostor, urejen mimo vseh higienskih predpisov.

Iz leta v leto se spreminja delo, dopolnjuje se tudi ob vaših pomoči. Upam, da bo prihodnje poročilo še uspešnejše, plod naših in vaših prizadevanj.

T. S.

ORGANIZACIJSKA ENOTA	LETO 1975			LETO 1976		
	popreč. števil. staleža nesreč	štev. nesreč	Odstot. nesreč	popreč. števil. staleža nesreč	štev. nesreč	Odstot. nesreč
Jeklarna	297	39+ 5	14,81	300	27+ 4	10,33
Jeklolivarna	451	30+ 6	7,98	499	29+ 6	7,80
Valjarna	354	45+ 2	13,28	363	35+ 2	10,19
Kovačnica	230	23+ 6	12,61	232	25+ 2	11,64
Jeklovlek	81	3+ 1	4,94	83	3+ 1	4,82
Skupne službe MP	375	5+ 1	1,60	384	3+ 1	1,04
Skupaj TOZD MP	1.788	145+21	9,28	1.811	122+16	7,62
Kalilnica 3	44	2	4,54	46	3	6,52
Obrat industr.nožev	129	10	7,75	136	9+ 2	8,09
Obrat pnevmat.strojev	145	5+ 1	4,14	148	7+ 2	6,08
Obrat strojev in delov	343	18+ 3	6,12	364	20+ 1	5,77
Vzmetarna	114	8+ 1	7,89	96	5	5,21
Skupne službe MO	275	3+ 1	1,45	290	8+ 2	3,45
Skupaj TOZD MO	1.051	46+ 6	4,95	1.080	52+ 7	5,46
Rezalno orodje				132	5+ 1	4,55
Pile				85	1+ 1	2,35
Skupne službe				108	1	0,93
Skupaj TOZD TRO	335	28+ 3	9,52	325	7+ 2	2,77
Energetska služba	84	1	1,19	83	3+ 1	4,82
Elektrotehniške službe	162	4+ 1	3,09	170	4	2,35
Strojogradbene službe	351	21+ 2	6,55	341	24+ 3	7,92
Transport	111	2+ 1	2,70	110	4	3,64
Skupne službe teh.sekt.	145	3	2,07	158	1+ 1	1,27
Skupaj tehnični sekt.	853	31+ 4	4,10	862	36+ 5	4,76
Ostali sektorji	458	8+ 4	2,62	457	16+ 5	4,31
Skupaj del.organizacija	4.508	258+38	6,57	4.565	233+35	5,87

Opomba:

+ pomeni nesreča na poti na delo ali iz dela domov

vedle do povečanih nevarnosti za življenje in zdravje delavcev. Zavedati se moramo, da so tudi taki dogodki deležni enako skrbnih in natančnih analiz strokovnih služb in nadzornih organov, ker imajo za varstvo delavcev velik pomen. Med take dogodke, ki niso zahtevali telesnih poškodb delavcev, marveč samo večjo materialno škodo, lahko štejemo izliv tekočega plina propan — butan na postaji za pre-

možne ukrepe, da se vzroki, pomanjkljivosti in nepravilnosti odpravijo in preprečijo ponovne nesreče. Podrobnejšo analizo o vzrokih, virih nesreč, ki so se pripetile pri delu v Železarni Ravne ter o izvršenih ukrepih, s katerimi so dosegli tako uspešno stopnjo varstva pri delu v letu 1976 ter o nadaljnjih ukrepih varstva pri delu v železarni bomo objavili drugič.

Franc Čegovnik, varn. inž.

Letno poročilo o delu postaje prve pomoči

Zdravje ni samo odsotnost bolezni, slabosti, ali okvare, temveč je čim popolnejša telesna, duševna in socialna blaginja. V postaji prve pomoči je bilo v letu 1976 20.580 delavcev. Od tega 2971 delavcev zaradi poškodb in 14.609 zaradi obolenj. Odpeljanj v ZD z rešilnim avtom 100 delavcev, napotenih v ZD 1247 delavcev. Da bi lahko nudili čimbolj kvalitetno zdravstveno varstvo delavcev, nudimo prvo pomoč tudi v obratih, in sicer v primeru težjih poškodb ali pri nenadnih hudih obolenjih:

1. če je ponesrečenec v nezvesti,
2. zmečkanine večjega obsega,
3. udarnine prsnega koša ali trebuha,
4. poškodba hrbtenice (padec z višine,
5. hujše krvavitve.

Zaradi oddaljenosti po potrebi dostavljamo material TKR, delo-

ma tudi upravi. Pri tem pa želimo opozoriti, da poškodbe večjega obsega spadajo izključno v delo postaje prve pomoči, kjer imamo ves potreben material in medicamentozno terapijo.

Nudenje prve pomoči je le delo, ki izhaja kot osnova, vendar opravljamo tudi druge zdravstvene storitve. Tako smo v letu 1976 opravili 78 inhalacij, 59. i.m. injekcij, 22 alkoskopov, 629 merjenj krvnega pritiska z evidenčno tabelo. Skupno smo opravili 26.877 zdravstvenih storitev.

V novembru smo prevzeli varstvo delavcev za obdobje zdravniške pregleda. Skupno je bilo napotenih 333 delavcev. S preventivnimi zdravstvenimi pregledi se ugotavlja zdravstveno, telesno in duševno stanje delavcev, ugotavlja njihova sposobnost z zdravstvenega vidika, preprečuje invalidnost, odkrivajo morebitne zdravstvene okvare. Za leto 1977 smo programirali vsaj tisoč de-

Samoupravljanje v TOZD mehanske obdelave v preteklem letu

Preteklo leto je na področju samoupravljanja potekalo zelo intenzivno, kar velja tako za vse oblike neposrednega samoupravljanja, kot za delo samoupravnih organov, manj pa velja za delegacije, prek katerih se vključujemo v urejanje svobodne menjave dela in odločanje v družbenopolitičnih skupnostih. Neposredna angažiranost vseh zaposlenih se je zlasti pokazala na področju samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja. Nesporno je bila najbolj neposredna angažiranost dejansko vseh zaposlenih opažena pri razpravah in odločanju ob sprejemu samoupravnih splošnih aktov o sistemizaciji delovnih mest, delitvi dohodka in osebnih dohodkov in vseh spremljajočih aktov. Ta vnema je sicer popolnoma razumljiva, vendar pa si lahko samo želimo, da bi se tudi v druge akcije tako intenzivno vključevali. Res pa je tudi, da je bil postopek sprejemanja novega sistema delitve OD mnogo bolj pripravljen in bolj organiziran ter je zato tudi dal boljše rezultate. S tem seveda ni rečeno, da je novi sistem vse zaposlene zadovoljil. Mogoče je bil postopek na trenutke celo preveč demokratičen. Demokratičnost obravnave in odločanja na najširši osnovi je popolnoma v redu, dokler se pogovarjamo o načelih, o osnovah in merilih. Ko pa začnemo »demokratično« ocenjevati ljudi ali vsaj konkretne primere, potem je tu vmes nekaj slabega, čemur bi se bilo potrebno v bodoče izogniti.

Preteklo leto je pokazalo neučinkovitost delovanja zborov delavcev in sorazmerno veliko učinkovitost delovanja samoupravnih delovnih skupin, ki morajo po reorganizaciji postati osnova sistema dogovarjanja o vprašanjih, o katerih se vsi zaposleni osebno izjavljamo.

Preteklo leto je tudi pokazalo, da vsaka dobro pripravljena akcija tudi dobro uspe, kolikor pa ni tako, so rezultati temu primerljivi. Iz tega sledi skupna naloga za oblikovanje nekega bolj učinkovitega sistema predhodnega informiranja o vprašanjih z vidika samoupravnega odločanja. Takšna situacija, kot je bila v sredini leta 1976, ko smo po hitrem postopku, dejansko nepripravljeni, dvigovali roke za ducat in več samoupravnih sporazumov, s katerimi smo odločali o odtujitvi skoraj dveh milijard sredstev, se ne sme več ponoviti, pa naj gre še za tako pomembne zadeve.

Samoupravni organi so v preteklem letu uspešno delovali. Vseh zadev pa vendar niso uspeli obdelati tako, kot bi to sami, in kot bi to mi od njih želeli. Vzroki so različni, od slabega informiranja in mogoče še kaj.

Obseg dela delavskega sveta v preteklem letu je bil izredno širok, enako kot zahtevnost obravnavanih zadev. Pri mnogih odločitvah je bilo treba stvari navedeno pretehtati. Marsikdaj je bila pri odločanju na mestu tudi precejšnja samoupravna presoja, kar pa vse zahteva veliko stopnjo

odgovornosti. Še zlasti je to delikatno tam, kjer določenih vprašanj v samoupravnih splošnih aktih nimamo zadovoljivo opredeljenih, ali tam, kjer samoupravna stvarnost zahteva določena odstopanja od normiranega. Z našo interno zakonodajo namreč marsikdaj kasnimo za državno regulativo, zakoni. Še bolj pogosto pa ni v skladu z družbenopolitično dogovorjenimi smernicami in stališči, ki so barometer premika kvalitete družbenoekonomskih in političnih odnosov v okviru družbene stvarnosti.

Čeprav delegatski odnosi v pravem smislu besede še daleč niso vzpostavljeni, je bilo stališče delavcev zlasti pri pomembnejših odločitvah na delavskem svetu v odločujoči meri upoštevano.

Dejavnost komisij, kolektivnih izvršilnih organov, delavskega sveta je bila zelo različna. Upoštevaje število sej, se zlasti komisija za varstvo pri delu in komisija za gospodarjenje ne moreta pohvaliti. Odgovornost je pri strokovnih službah, deloma pa tudi pri samih organih. Po drugi strani pa nam mora biti to, in pa dejstvo, da tudi v drugih TOZD ni boljše ali je celo slabše, opozorilo za drugačno razmejitev pristojnosti in drugačno formiranje ter načrtovanje dela novih samoupravnih organov.

Med delovne komisije spada zlasti komisija za stanovanjske zadeve, ki je svoje delo vzela resno in tudi rešila veliko stanovanjskih primerov, čeprav se je pri delu srečevala z mnogimi težavami, ki so bile predvsem subjektivne narave. Ni se mogla popolnoma izogniti pritiskom takorekoč vseh kategorij delavcev, vendar je kritika na račun nje-nega dela in odločanja na splošno neutemeljena. Komisija je tudi analizirala splošno stanovanjsko problematiko, se vključevala v oblikovanje stanovanjske politike in v pripravo sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o stanovanjskih razmerjih. Pri delu je ugotavljala, da mnogih vprašanj s tem samoupravnim sporazumom nimamo najbolj urejenih in da je zato takojšnja sprememba sporazuma še kako potrebna.

Komisijo za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti in izrekanje ukrepov je pri delu oviralo pomanjkanje normativne osnove. Želi, da bi že dokončali in sprejeli načrtovani pravilnik o odgovornosti s predpisanim postopkom vseh faz ugotavljanja kršitev delovnih obveznosti, od pripravljalnega do pritožbenega postopka. Tako je komisija delala zlasti po samoupravni presoji, zaradi česar je prišlo tudi do manjših sporov, vendar je svoje delo na splošno zadovoljivo in uspešno opravljala. Pri delu je izhajala z osnovnega izhodišča, da je samoupravni organ z namenom razčiščenja konflikta, izglajevanja sporov na osnovi poštenega samoupravnega dogovora, šele v drugi fazi, če ne gre drugače, pa je potrebno tudi ukrepati.

Komisija za medsebojna razmerja je bila zelo aktivna, kar je

deloma pogojeno s pristojnostmi in naravo dela. Zlasti v zadnjem času se je vključevala tudi na področje socialne problematike in drugih zadev, med katere še zlasti spada obravnava in odločanje zahtevkov za varstvo pravic delavcev zoper odločbe na odločitve o namestitvi na delovno mesto in ocenitvi delovnega mesta ob uveljavitvi samoupravnega sporazuma o sistemizaciji in sporazuma o delitvi OD. Na področju kadrovske problematike je z odločnimi nastopi do nekaterih struktur uspela zagotoviti vsaj malo več reda pri sprejemanju novih delavcev, pri objavi delovnih mest in pri odobravanju odsotnosti z dela.

Medtem ko kljub vsemu navedenemu lahko ugotavljamo, da delo samoupravnih organov niti ni bilo slabo, pa je stanje pri delegacijah za posamezne interesne skupnosti izredno nezadovoljivo. Redno se je sestajala samo delegacija telesno kulturne skupnosti, pa še ta ni bila vedno sklepna. Enako velja za delegacijo za zbor združenega dela občinske skupščine.

Za obstoječe stanje moremo še najmanj kriviti delegate; vzroki so drugače. Že sama struktura nekaterih delegacij učinkovito delo

vnaprej onemogoča, kar kaže na nedosleden postopek kandidiranja. Ena najpomembnejših ovir je odsotnost pomoči delegacijam od strokovnih služb ali ustreznih strokovnih delavcev. Pri tem velja nakazati še zlasti problem delegacije za kulturo, saj v železarni sploh nimamo delavca, ki bi tem delegatom lahko pomagal. Realizacija zahteve o namestitvi strokovnega delavca za kulturo — animatorja — je s tega aspekta gledano, nujno potrebna.

Sedaj, ko nam je zakon o združenem delu jasno postavil principe svobodne menjave dela, je oblikovanje učinkovitega delegatskega sistema naša primarna naloga. Dosedanje izkušnje, tudi negativne, nam morajo pozitivno služiti in v končni fazi izraziti neke pozitivne rezultate. Eden od trajnih problemov je tudi dodatno funkcionalno izobraževanje delegatov in vseh delavcev, o katerem smo doslej veliko govorili, pa izredno malo storili. Skratka, delegatsko povezovanje in odločanje, zlasti v sferi svobodne menjave dela, je še vedno v povojih. Čaka nas še mnogo dela in prizadevanj, da bi stvari končno le krenile na bolje in dobile svojo pravo vsebino.

j. d.

DELO KRAJEVNE SKUPNOSTI PREVALJE

Januar je mesec, v katerem običajno povsod pregledujemo opravljeno delo v preteklem letu in razpravljamo o načrtih za naprej. Tudi v krajevni skupnosti Prevalje delajo tako.

Lani so iz sredstev 0,5 odst. od bruto OD OZD, sredstev cestnega sklada, iz namenskih sredstev komunalnega sklada in iz prispevka mestnega zemljišča financirali predvsem vzdrževanje komunalnih objektov in novogradnje na Prevaljah, v Dobji vasi, na Lešah v Lokovici in Šentanelu. Komunalni sklad pa je dodatno financiral še naslednja dela:

- ureditev avtobusnega postajališča pri Brančurniku,
- ureditev ceste na Barbaro z razsvetljavo vred,
- kanalizacijo v naselju Pod gonjami,
- predstavitev vodovoda na Barbari in ureditev takojšnje kanalizacije.

Vzdrževanje je obsegalo parke in zelenice po naseljih, cestno razsvetljavo, asfaltne površine, hudourniške potoke, občinske ceste IV. reda ter spominska obeležja, čiščenje kraja in deratizacijo. Med novogradnje pa spadajo ureditve pločnika od TRO do Viatorja s cestno razsvetljavo, gradnja oz. ureditev kanalizacije pri Perzonalih, Ob Meži, na Fari, v Spodnjem kraju in na Lešah, asfaltiranje cest na Lešah in gradnja novega vodovoda v Šentanelu.

Od 1. 6. 1975 do 25. 12. 1976 je bilo zbranih s krajevnim samoprispevkom 3.029.943,60 din. Od tega so odvedli občini Ravne za skupne investicije 20 odst., drugo pa so porabili za gasilski dom, dom upokojencev, komunalno ureditev na Lešah, za cestno razsvetljavo Dobja vas — Dobji dvor ter za izdelavo načrtov za družbeni dom na Prevaljah. Razpoložljivih sredstev je ostalo 1.444.507,95 din.

Osnutek plana za leto 1977 prav tako predvideva vzdrževanje parkov, zelenice, cestne razsvetljave itn., plan novogradenj pa predvsem kanalizacijske veje različnih križišč s priključki na glavno kanalizacijo (z individualnimi uporabniki bodo sklenjene ustrezne pogodbe o sofinanciranju), asfaltiranje krajših cestnih odsekov, ureditev cestne razsvetljave ter manjših potokov. Morda kaže posebej omeniti ureditev otroškega igrišča v Dobji vasi, za katerega pa bo treba še dobiti dokumentacijo oz. lokacijo, ureditev Šentanela v skladu z izdelanim projektom, pokrito avtobusno postajališče na Lokovici ter ureditev preskrbe z zdravno pitno vodo v istem kraju.

Osnutek plana je izdelan na podlagi srednjeročnega plana krajevne skupnosti. Ko se bodo o njem izrekli še zbori občanov in bo znana tudi finančna konstrukcija, pa spet kaj o dejavnosti na Prevaljah.

— k

Kaj smo delali v OO ZSM SGV

Moj namen oziroma namen tega pisanja je, da analiziram delo naše OO v preteklem letu. Prav je, da ob koncu leta ocenimo naše minulo delo, predvsem pa kritično ocenimo naše nedelo — področja, kjer nismo bili dovolj aktivni in pohvalimo ter grajamo delo posameznikov. Seveda pa moramo dati priznanje vsem tistim, ki so se potrudili, da je delo naše OO bilo v celoti zelo dobro ocenjeno od KS OO ZSM ŽR.

Ob pogledu na naše delo v preteklosti moramo poudariti, da smo bili primerno aktivni, še posebej na športnem področju. Povedati moram, da je to glavno področje naše aktivnosti in smo bili drugod manj uspešni. Menim pa, da smo bili v odnosu do drugih OO ena najboljših OO v železarni Ravne.

OO ZSM SGV se je udeležila vseh pohodov na partizanskih poteh in sodelovala na seminarjih, ki sta jih organizirala OK in KS ter se vključevala v razprave ter delo samoupravnih organov in ostalih DPO. Vendar moram takoj povedati, da z manj uspeha, kot bi lahko.

Zakaj je prišlo do tega? Na to vprašanje lahko dobimo več odgovorov. Prvi je ta, da smo bili preslabo povezani z DPO, drugi pa, da je mladinec kot delavec potisnjen na nekakšen stranski tir. Skoraj vedno ima prednost starejši delavec in velikokrat se sliši: »Kaj ste vi, mladinci?« Verjetno se nekateri ne zavedajo, da je tudi ZSMS družbenopolitična organizacija, katere korenine izhajajo prav iz NOB!

Ne bi se spuščal v polemiko o medsebojnih odnosih, ker je to področje preširoko. Jasno pa je, da smo vse premalo delali na področju izobraževanja mladih, predvsem v okviru idejnopoličnega izobraževanja.

Če se vprašamo, zakaj slaba povezava z DPO, lahko ugotovimo, da smo za to veliko krivi tudi mi sami v OO ZSM SGV. Seveda pa so soodgovorne tudi druge DPO, in to zaradi tega, ker so vedeli, da pri mladini nekaj »škriplje«, niso pa ustrezno ukrepali in poskušali postaviti mladine na tisto mesto, ki ji v naši samoupravni socialistični družbi pripada!

Menim, da so za neaktivnost v mladinskih vrstah največ odgovorni mladi člani ZK, ki so dolžni najprej aktivno delovati v ZSMS, ne pa tako, kot delajo. Nasprotno, celo samovoljno, brez vsakih vzrokov zapuščajo funkcije, za kar jim gre najstrožja kritika!

Menim, da s takim delom in obnašanjem nismo dosegli želenega rezultata oziroma aktivnosti. Prihodnje obdobje, v katero prihajamo, je obdobje, v katerem bomo

poskušali zajeti in obdelati tista področja, kjer smo bili manj aktivni. Če bomo hoteli povezati ti dve področji, bomo morali vsestransko delovati in povečati aktivnost

kakor tudi množičnost. Iz tega sledi, da se moramo čim bolj povezati z OO ZK in OOS. Torej bo obdobje, v katerega prihajamo, obdobje širšega pomena in vsestranskega angažiranja mladih na vseh področjih, kjer mladi delamo in živimo.

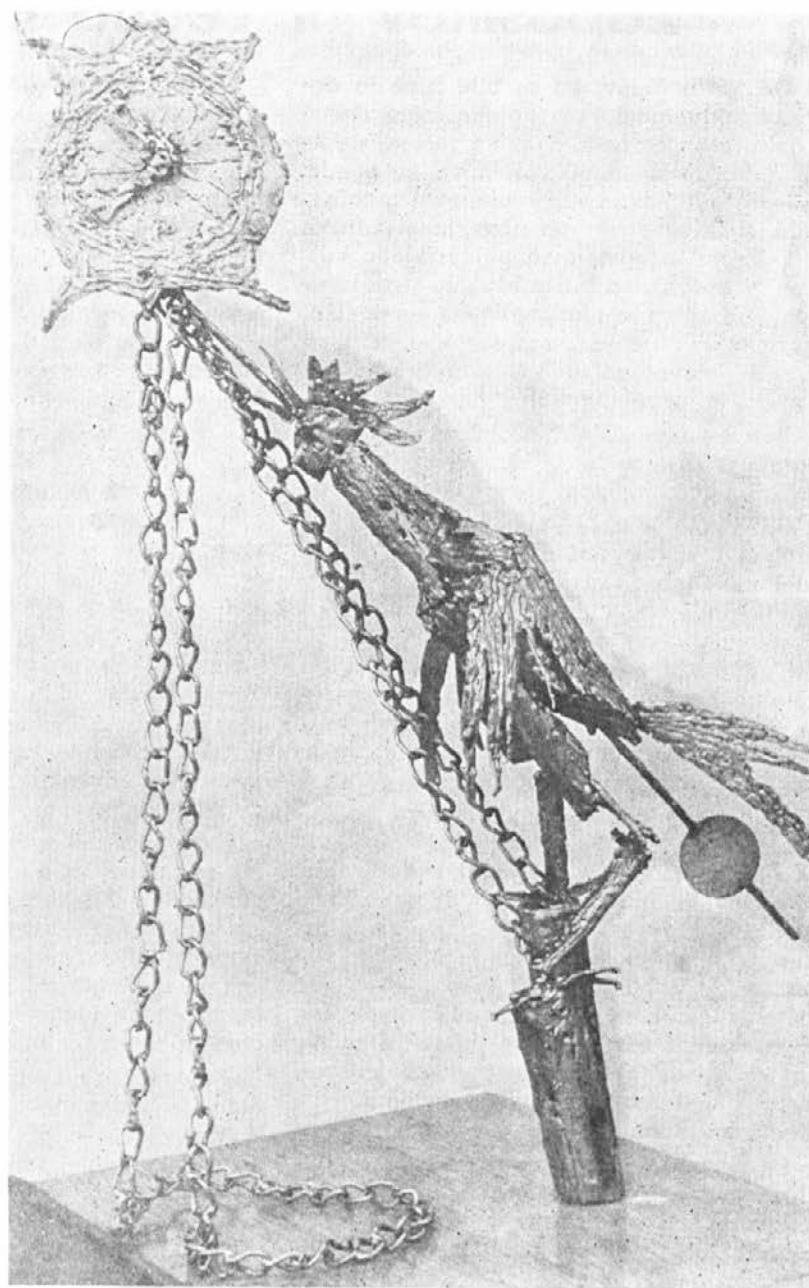
Ivan Brežnjak

MEDSEBOJNI ODNOSI

Vse bolj pogosto opažamo, da nas sedanji nagli napredek vedno bolj odtuja med seboj. Zapičimo se sami vase, ne zanimamo se za druge. Važni smo samo mi. To pa se precej občuti na novih delovnih mestih, kjer se zaposlijo mladi delavci, novinci. Kar priznajmo, da delamo ob človeku, so delavcu leta in leta, pa ga poznamo samo

toliko, da vemo, da je bolj dober ali slab delavec. To pa je premalo. Z njim moramo navezati tesnejše stike, kar pa nam ne uspeva, vsaj do sedaj ne.

Vsi pa vemo, da večjo produktivnost in boljše delovne uspehe dosegamo le takrat, kadar delamo v zdravem, čvrstem in tovariškem kolektivu. Treba bo poiskati na-

Silvo Kresnik-Sivc,
Čudežni solist, var-
jena pločevina

čine, da bomo tovarštvo in medsebojno zaupanje tako v delovnih kolektivih kot po posameznih delovnih skupinah še bolj okrepili.

Mislim, da je ena takih rešitev v tem, da po osemurnem delovnem času bolj množično in pogosto organiziramo razna tekmovalna in druga družabna srečanja nas mladih in ostalih zaposlenih v železnici. Največje napake glede tovarštva pa delamo vsi predvsem takrat, ko sprejemamo medse nove delavce, točneje — mladince. Res jih sprejememo na delovno mesto, jim damo napotke, jih poučimo o delu, a kaj, ko je to žal vse. S tem novince zanemarjamo in le-ta je navsezadnje prepuščen sam sebi, kajti medse ga sprejememo le formalno.

Zdi se nam, da nismo napravili nobene napake, pa čeprav posameznik čuti, da ni enakopraven ostalim. Tak delavec potrebuje več časa, da se potem sam vključi v delovni krog, pri tem pa trpi tudi proizvodnja. Novinec pa dobi vtis, da je sodelavcem okrog njega čisto vseeno, kaj dela, kaj se dogaja z njim.

Zakaj ne bi ravnali drugače? Pa ni tako težko! Predvsem bi ga morali uvesti v svo-

jo delovno sredino kar takoj in mu pomagati pri začetnih težavah, mu pokazati, da se zanimamo zanj, da nam ni vseeno, kaj se dogaja z njim v njegovi notranjosti.

Zdaj, vsaj za zdaj pa se dogaja v praksi prav nasprotno. Navedel bom kar primer, tako vsakdanji je. K tebi pride mojster, delovodja ali kdo izmed nadrejenih v delovni skupini in te tako neosebno vpraša: »Ali gre?« Prepričan sem, da nihče izmed nas, pa naj ima še ne vem kake probleme, ne bo odgovoril: »Ne gre!« kajti človeku, ki tako spregovori enkrat ali dvakrat na teden, sigurno ne bo takoj, brez pomisleka, zaupal svojih problemov in težav.

Mislim, da bo v prihodnje treba pristopiti drugače. Z ljudmi je treba najti neki skupni jezik, vzbuditi v njih zaupanje, saj le takrat bodo odnosi v kolektivu zdravi, čvrsti, tovariški in prepričan sem, da bomo le tako uspeli doseči cilje, ki smo si jih zastavili.

Že star pregovor pravi: »V slogi je moč!« Držimo se tega načela, kajti le tako bomo krepili našo samoupravno socialistično družbo.

Jože Verbole

Zaposlitev ni vedno lahka

Od tistih časov, ko so bile žene in dekleta izključno le gospodinje, so se stvari korenito spremenile. No, ne rečem, da se je ženski svet rešil kuharice in plenice. Nasprotno! Vedno več žensk vozi avtomobile, dela za stroji, se ukvarja s politiko itd. Vedno pogostejše se pojavljajo v vlogah, v katerih so bili mnogi do danes vajeni videti samo moške. Redki so še tisti, ki se z začudenjem zagledajo v deklet v modri delovni obleki oziroma deklet — s kupom ključev v rokah.

Dandanes je vedno več deklet, ki se vpisujejo v šole za tehniške poklice, vendar so ob vpisu navadno prav dekleta tista, ki so zavržena. Zakaj?

Spet v veliki meri zato, ker so želje deklet navadno enostranske, podobno kot v poklicnih šolah. Odločajo se samo za eno vrsto poklicev (trgovke npr.), pri tem pa ne pomislijo na poklice, ki sicer veljajo za »moške«, so pa primerni tudi za dekleta. Poglejmo samo elektrotehnike in strojne tehnike. Teh precej primanjkuje! Pa še je dosti takih strok.

6. člen »deklaracije o človekovih in državljanskih pravicah« iz leta 1789 pravi: »vsi državljani... imajo enake pravice do vseh javnih služb, položajev in zaposlitev glede na svoje sposobnosti in ne glede na karkoli drugega, kot na svoje vrline in talente«. Še prav posebno pa nam naši socialistični zakoni dajejo pravico do vpisa v katerokoli šolo, vendar pa se tu začno zapletati. Še tako dobro lahko poznamo poklic, a kaj nam to pomaga, če nam niso znane možnosti zaposlitve v njem.

Pogosta so vprašanja: Je mogoče dobiti službo v poklicu? Je morda pomanjkanje kadra in ali so delavci s tem poklicem iskani? Jih je preveč? Le-tem preti brezposelnost?

Najbrž bomo to ugotovili, če sledimo oglasom po časopisih. To pa je druga plat medalje, temnejša. V časopisu (ni važno, katerem) vidimo razpis za neko delovno mesto. Za primer vzamemo ključavničarja. Berem pogoje in kar osupnem: taka kvalifikacija, toliko prakse, moški z odsluženim vojaškim rokom. Moški! Kaj res mora biti moški? Zakaj ne deklet, ženska?! Zakaj pa potem vpisujejo dekleta v poklicne šole?! Toliko se piše in govori o enakopravnosti, a žal je to le teorija. Kaj pa praksa?

Vzroki so kaj kmalu znani, zakaj ne deklet. Pa ne zato, ker bi fantje bolje opravljali enako delo, ne, ampak zato, ker dekleta — neverjetno! — postanejo matere, sledijo pogosti odhodi v bolniški stalež, pa še je teh vzrokov.

Je danes to sploh še mogoče? Se tisti, ki govorijo, sploh zavedajo, kako krivični so do nas — deklet? Danes so razlike med moškimi in ženskimi delom vendar vedno manjše. Seveda pa se še vedno najde kak primer, ko je ženska na enakem delovnem mestu, za enako delo, ob enakih pogojih dela slabše plačana, ker je ženska. Čemu?

Sposobnosti, predvsem ročne sposobnosti, so pri dekletih mnogo bolj razvite kot pri fantih. Že zato, ker so dekleta bolj spretni. Na tekočih trakovih, pri montaži, skratka povsod, kjer je treba sestavljati kakšne drobne dele, so običajno zaposlene samo ženske. Moški nas pri takem delu večinoma sploh ne bi mogli dohajati.

Vse večji in hitrejši tehnični razvoj, tehnologija, večja mehanizacija, so prednosti, ki omogočajo odpravljanje težkega fizičnega dela na delovnih mestih, kjer je bila do sedaj potrebna izključno moška moč. Že danes mnogo takih del opravljajo ženske. Če pogledamo, za ilustracijo, malo v svet, bo marsikdo nemalo presenečen ob

dejstvu, da je na Japonskem domala vsa elektronska industrija odvisna od nežnih ženskih rok, spretnosti. Pravo nasprotje pa sta SZ in Kitajska. Tu ženske opravljajo zelo težka fizična dela.

Pogosto se v manjših mestih, kjer je edina možnost zaposlitve v kaki tovarni, dogaja, da dekleta ne izbirajo izrazito moških poklicev zato, da bi dokazale, kako so enakopravne in enako sposobne, ampak ker je to edini način, da se sploh zaposlijo. Tak primer je naša železnica, kjer se je do nedavnega zaposlovalo kar precej deklet na moških delovnih mestih.

Zaposlile so se kot strugarke, brusilke, ključavničarke itd. Če pa pogledamo nekaj let nazaj, so bile edine ženske, zaposlene v obratih, le čistilke in tu in tam kako deklet za vodenje žerjava. Danes pa lahko rečem, da nas je kar precej, ki opravljamo bolj ali manj uspešno dela ključavničark, varilk, strugarik itd.

Koliko pa je še deklet, ki so uspešno končale šole, pa žal zanje ni ustrezne zaposlitve! Le-te v stiski zgrabijo prvo priložnost in se zaposle kot nekvalificirane delavke! Kakšna prihodnost zanje!! Seveda pa so, čeprav je redkost, nasprotni primeri. Neka moja znanka, nekaj čez dvajset jih ima, uspešno vodi gradbišče z več kot dvesto delavci! In ti delavci, so vsi po vrsti ponosni, da jih vodi ženska.

Ni dvoma, da bomo ženske, seveda postopoma, premagale vse predsodke tistih, ki še nekam skeptično, z nezaupanjem gledajo naše zaposlovanje v t.i. »moških« poklicih, ki to že zdavnaj niso več.

V. G.

Seminar na Bledu

Osemnajst mladih aktivnih delavcev, članov ZSMS železarne Ravne, se je udeležilo tridnevnega seminarja na Bledu. Organiziral ga je svet ZSMS slovenskih železarn za vse mlade politične delavce v tej skupnosti. Seminar je bil celodnevni, tem pa za nas mlade, potrebne večjega znanja, zelo zanimive. Ena od njih je bila »dohodkovni odnosi znotraj SOZD Slovenskih železarn in interna banka«. O njej je govoril tov. Bogataj, pravnik iz »Plamena« Kropa. Potem pa je tov. Zdravko Trohman imel obširno predavanje o dohodkovnih odnosih in interni banki.

Govoril je še o samoupravnem sporazumu o združitvi SOZD SŽ, srednjeročnem planu razvoja ter o zakonu o združenem delu. Obširno nam je razložil naloge in delo DPO, govoril je o tem, kaj je ideologija, kako delujejo DPO, kaj je idejnost, kaj marksizem itd.

Predavanjem je sledila razprava, ki je potekala v delovnem vzdušju, kajti bili smo prisotni mladi iz vseh združenih podjetij — slovenskih železarn.

Sekretar našega KS OO ZSM je med drugim podal tudi poročilo volilne konference. Sklenjeno je bilo, da svet SŽ deluje v sodelovanju s KS ZSM v vseh organizacijah SŽ. Delovanje naj bi bilo usmerjeno na izobraževanje mladih ter večje sodelovanje z DPO.

Mnenja sem, da bi bilo potrebnih še več podobnih seminarjev, saj bi mladi s tem

Spomin na Prežiha

Vsako leto februarja se spomnimo našega koroškega pisatelja Lovra Kuharja — Prežihovega Voranca, saj je bil edini vidni predstavnik koroških ljudi v svojem času oziroma je prinesel resnico o njihovem življenju na papir v prvi polovici tega stoletja. V ta namen bodo v našem kraju organizirane proslave in kulturne prireditve, na katerih bodo obujali živo Prežihovo besedo in jo posredovali širšemu krogu občanov po vsej naši dolini in drugod.

Verjetno ni Korošca, Slovenca, ki ne bi poznal tega našega najizrazitejšega slovenskega pripovednika koroške zemlje in njenih ljudi — Lovra Kuharja. Spomnimo se njegove trde mladosti, revolucionarnega življenja in žalostne smrti. To je bil Prežih.

Rodil se je v Kotljah kot najemnikov sin. Živel so skromno na težko prigarani kmetiji. Trdo je bilo treba delati, da so lahko živeli. Že od malih nog je Voranc rad bral. Seveda skrivaj, ker je bilo pač veliko dela pri hiši. S sedemnajstimi leti je odšel prvič od doma v Trst delat. Kaj kmalu je spoznal, kako krivičen je svet, zato se je vrnil domov.

Nadaljeval je s šolanjem v Ljubljani, nato na Dunaju. Takrat pa se je začelo njegovo politično življenje, saj se je vključeval s članki v razna socialistična glasila.

Ob izbruhu prve svetovne vojne je moral k vojakom. (Vojna doživetja je popisal v romanu »Doberdob«). Potem je delal v železarni, postal član KPJ, pisal politične članke v raznih naprednih listih in bil vodilni partijski organizator. Zaporu se je ognil tako, da je pobegnil na tuje.

Po Evropi se je potikal devet let in hrepenenje po domači zemlji ga je privedlo v domovino, kjer so ga kmalu prijeli in odpeljali v koncentracijsko taborišče v Nemčijo.

Od tam se je po vojni vrnil — resno bolan. Le pet let po osvoboditvi je v Mariboru umrl, pokopan pa je v Kotljah, v svoji rojstni vasi.

Njegova ustvarjalnost je bila razvejana, saj je pisal črtice, novele, romane in verjetno ni mladega človeka, ki ne bi prebral vsaj njegovih Solzic, kjer s čudovito toplino opisuje svoja deška leta, podobe domačih, revnih koroških kmetov.

Značilno zanj, prav tako kot za Cankarja pa je, da je v ospredju njegovih del — mati. Podoba matere, skromne in delovne žene, ki svoje velike ljubezni in skrbi ne omejuje samo na svoje otroke, temveč z njo lajša bedo tudi sirotam iz soseščine.

V vseh svojih delih slika koroškega kmeta, najemnika, delavca v njegovi bor-

bi z zemljo, realno, neolepšano. Njegova dela preveva trdno zaupanje, da bo slovenski človek zmagal in si izbojeval boljše življenje.

Mar je res vsa mladina pokvarjena

Rada bi pripomnila nekaj besed na to, kar slišim iz govorjenja starejših o današnji mladini. Uresničujemo cilje in besede, ki jih je izrekel tovariš Tito:

»Vaša naloga je, da se učite. Le kdor se uči, bo kaj znal. In le kdor kaj zna, bo lahko koristil domovini. Naučiti se morate ljubiti svojo domovino, saj domovina je prelivala kri za svobodo. Postati morate takšni, kakršni so bili vaši tovariši, mladinci med NOB!«

Da, to mi uresničujemo, ker ljubimo svojo domovino, ker vemo, da je naša domovina najlepša in najbolj pravična na svetu. Mi ne verjamemo nikomur, ki pravi, da nas bo še kdaj vzel vrag. Branili se bomo kot naši očetje, dedki in babice.

Dokazujemo pa to že zdaj. Nočem podcenjevati nas mladih, ampak hočem povedati, da smo aktivni na vseh področjih

Mislím, da so mnoga njegova dela, misli, ostala marsikateremu človeku, pa naj bo mlad ali ne, globoko v srcu in v svojih delih je dal občutiti, kako so živeli pred nekaj desetletji ljudje na našem koncu Koroške.

Marta Kovačec

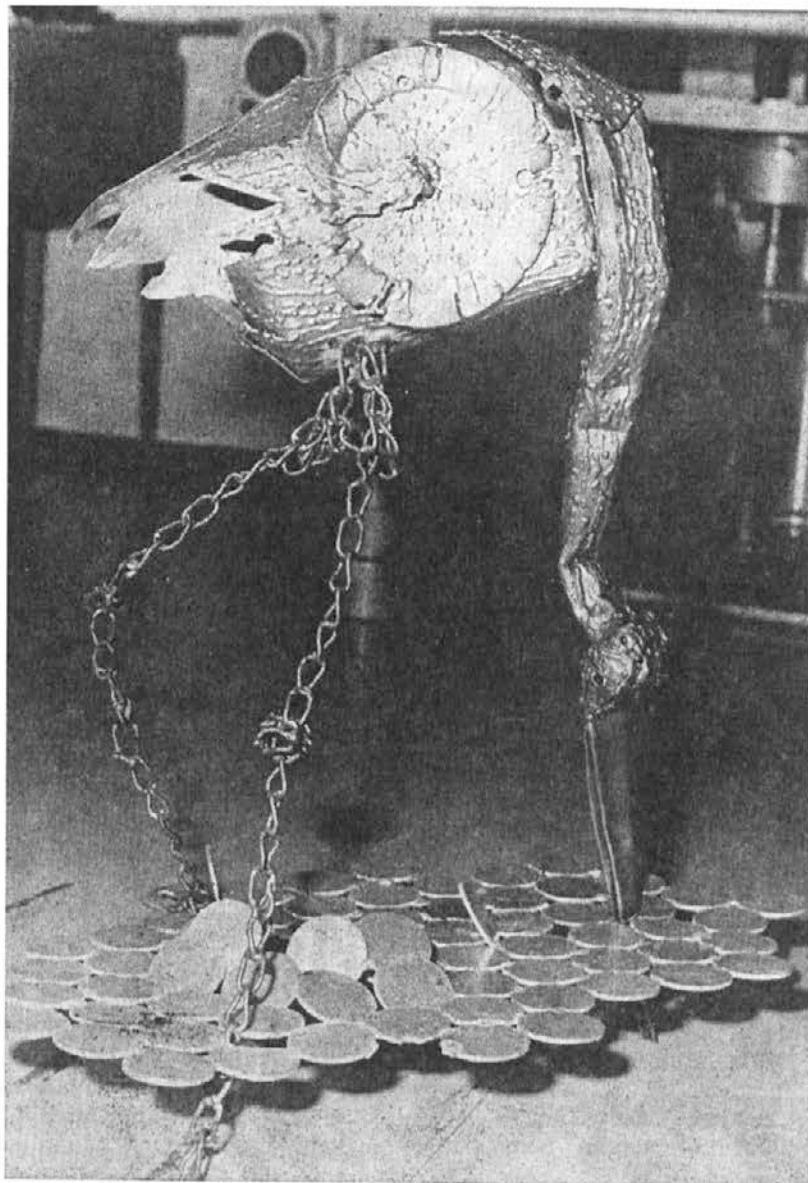
družbenega, kulturnega in športnega življenja. Spomnim naj vas, tovariši, ki slabo mislite o nas mladih, na mladinske delovne akcije Kozjansko, Slovenske gorice, Suha Krajina, Brkini, Kožbana...

Tam, prav tam se kalimo mladi v vetru, dežju, mrazu in soncu. Tam se sklepajo tovarštva, spoznavamo besedo »solidarnost« v pravem pomenu.

Pa saj ni samo to. Kaj nam sploh povedo naslovi v »MLADINI«, in drugih časopisih »Mladi delavci«, »Skrita peresa na plan!« itd.?

Kaj porečete, ko vidite mlade športnike, ki dan na dan, leto za letom trenirajo doma, potem poskušajo ponesti svoje ime izven meja. Zakaj?

Skoraj bi pozabila: kaj pa si mislite o naših bratih izven meje, o mladih koroških Slovencih, ki se borijo za pravice do slo-

Silvo Kresnik-Sivc,
Iskalec smisla, varjena
pločevina

pridobili teoretično znanje za aktivno vključevanje v samoupravni sistem neposrednega odločanja o rezultatih in pogojih dela.

Silvo Veršič

venskega jezika, boriijo se za svoj narodnostni obstoj? Ti naši vrstniki so polni mladostne zagnanosti in optimizma, toda rečemo lahko, da mi nismo oni, ampak MI, sinovi in hčere iste matere.

Moram pa biti tudi kritična. Res je, da je nekaj tudi takih, ki niso dostojni naše

družbe in zato mora prav ta naša družba skrbeti, da jih bo še bolj učinkovito pripe-
ljala na pravo pot.

Sicer pa je to moje osebno prepričanje, a mislim, da še marsikoga drugega.

Vesna Pačnik

MLADI V KOTLJAH

Kotlje, to majhno vasico pod Uršljo goro, vsak dobro pozna. Tu živi tudi precej mladih, ki želimo s svojo dejavnostjo prispevati k čim boljši podobi kraja, zato smo tudi organizirani v OO ZSMS. Naša OO ZSMS Kotlje pa ne zajema le Kotelj, ampak je vključena tudi vsa širša okolica. Ker naše delo malokdo pozna, vas naj na kratko seznanim, kakšna je naša dejavnost.

Delo naše OO je nanovo zaživelo lansko leto, letos pa že začeto delo le nadaljujemo z novim elanom in načrti. Tako smo imeli sredi septembra redno letno programsko — volilno konferenco, kjer smo pregledali dosedanje delo in ga kritično ocenili. Naredili smo marsikaj, z boljšo organiziranostjo in aktivnostjo pa bi lahko še več. Izvolili smo novo predsedstvo in sprejeli program dela, v katerega smo vključili razna športna tekmovanja, priprave proslav ob praznikih, prireditve literarnih in debatnih večerov, delovne akcije, obiske graničarjev na karavlah, mladinske plese, izdajanje glasila itd. Poskušali smo zajeti vse to, kar mlade zanima in s čimer lahko koristimo širši družbi.

Naš program dela smo začeli takoj uresničevati in se lotili nalog. S SZDL smo se dogovorili za pobiranje članarine in od tega dobili določen znesek. Pripravili smo tudi nogometno tekmo med moško in žensko ekipo. Naše mladinke moramo pohvaliti za borbena igro, čeprav so bile poražene. Važno je sodelovati in ne zmagati.

Ob odhodu nekaterih mladincev v JLA smo jim pripravili poslovilni večer, z njimi pa tudi ostajamo v rednih pismenih stikih.

Ob krajevnem prazniku Kotelj na zadnjo oktobrsko nedeljo smo sodelovali na proslavi z recitacijami. Organizirali smo tudi delovno akcijo za čiščenje Kotelj ob prazniku, ki pa jo je pokvarilo slabo vreme. V počastitev padlih smo obiskali partizanske grobove in prižgali sveče. Ker smo tudi zvedeli, da se namerava postaviti spomenik Prežihovemu Vorancu, se je naša delegacija oglasila pri prof. dr. Sušniku, kjer smo se pogovarjali o tem, kje naj bi stal spomenik. Želja Hotuljcev je bila, naj bo spomenik v Kotljah, on nam je pa povedal svoj predlog o »Hotuljski transverzali« po poti Prežihovega življenja. Njegov predlog nas je navdušil, saj moramo obiskovalcem pokazati kaj več o Prežihu in ne samo spomenik sredi Kotelj.

Z OO ZSMS Trg smo se odločili za sodelovanje, ki bo na raznih področjih, kot v kulturi, športu, večjih akcijah itd. Z združenimi močmi bomo lahko več in bolje delali.

Izdajamo tudi svoje glasilo »MLADI HOTULJCI« in sta že izšli dve številki. Tu seznanjamo širši krog ljudi o našem delu, naših problemih in željah ter življenju mladih. Škoda je le, da se še premalo mladincev odloča za sodelovanje v našem glasilu, vendar upamo, da se bodo sčasoma okorajžili in pošiljali svoje prispevke. Želimo, da bo glasilo še boljše in vsebovalo vse to, kar mlade resnično zanima.

Seveda pa nas pri delu spremljajo tudi problemi, ki so najbrž prisotni tudi drugod, to je predvsem pomanjkanje ustreznega prostora. Za trenutno rešitev smo dobili majhno sobo v gasilskem domu, kjer imamo lahko vsaj sestanke. Za širšo klubsko dejavnost bi bil nujno potreben večji prostor, tako pa se moramo zadovoljiti vsaj s tem, kar imamo. Vedno je tudi problem glede finančnih sredstev, ki jih zmeraj primanjkuje. Nekaj denarja sicer pride od članarine in od glasila, vendar to ni veliko. Veliko nam je v pomoč vaška skupnost, ki razume naše probleme in nam po svojih zmožnostih pomaga. Najlepše pa se zahvaljujemo svetu sindikata železarne Ravne, ki nam je odobril dotacijo v višini 1000 din kot pomoč našemu delu.

Zavedamo se, da lahko s svojim delom na družbenopolitičnem področju marsikaj naredimo, saj živimo v samoupravni družbi in ta zavest mora biti v nas. Če ocenjujemo delo naše OO, vidimo, da je začetek dober. Več še moramo delati na idejno političnem področju, razviti društveno dejavnost in se več pogovarjati o problemih in življenju mladih. Mora pa nas delati še več, da se vsi aktivno vključujejo v delo. Tudi tu še moramo marsikaj narediti in zainteresirati vse, saj bodo takrat tudi večji uspehi. Gotovo pa je ovira za bolj organizirano delo v tem, ker je v naši OO večina kmečke mladine. Vsak dobro ve, koliko je dela na kmetih in zato si marsikdo poleg vsega dela še težko utrja čas za kaj drugega. Moramo pa se potruditi vsaj v zimskih mesecih in takrat več delati.

Upamo, da bo naše delo uspešno tako tudi naprej in da bomo mladi dokazali, da smo pripravljeni tudi nekaj narediti za širšo družbeno korist.

Janez Gorenšek,
sekretar OO ZSMS Kotlje

Akcija humanosti

OO ZSM strojno gradbenega vzdrževanja se je na prošnjo KO RK Ravne na Koroškem odzvala vabilu za akcijo pobiranja članarine RK in prostovoljnih prispevkov. Štirje mladinci, člani naše OO ZSM SGV, so se nesebično javili in v

nekaj dneh pobrali kar precejšnjo vsoto denarja.

Le-ti so seveda delali v okviru RK, saj so dobili izkaznice aktivistov RK. Akcije so se vestno lotili in prav zaradi tega je tudi uspela. Mladi so bili s svojim delom zadovoljni in ni jim žal porabljenega prostega časa, ki so ga mnogi drugi preživeli v zakajenih gostilnah, bifejih in na cesti. In prav zaradi te svoje humanosti so vredni pohvale!

Poudariti pa je treba, da je sodelovanja med delovnimi in družbenopolitičnimi organizacijami premalo, saj bi marsikatero nalogo skupno laže in bolje izvedli. Ob tej priložnosti pa bi še dodal oziroma zaključil, da sem jaz, kakor tudi mnogi drugi mladinci naše OO ZSM SGV pripravljeni sodelovati pri podobnih humanitarnih akcijah, le vedeti je treba zanj!

Peter Šumnik

TRIM — kaj res samo sprehajališče?

Večkrat se sprašujem: »So TRIM steze res samo odraz neke mode, ki se nas je polotila pred leti?« Drugače si tega ne morem predstavljati.

Ko grem včasih na našo TRIM stezo, se mi stisne srce. Saj ne vidim drugega kot eno veliko razdejanje. Nihče ne urejuje in ne obnavlja ničesar. Table ležijo polomljene na tleh (najbrž žrtev brezvestnežev!), pa tudi tiste, ki še komaj stojijo in povešene žalostno »strmijo« v tla, ti nič ne koristijo. Z njih ne moreš razbrati prav ničesar. Prav jeza me prešine, a potem se kmalu pomirim. Spomnim se na to, da kdo pa bo sploh »metal denar v nekaj«, kar ima en in edini cilj, da služi samo sebi?

Na TRIM stezah lahko srečaš le nekaj mladih parčkov in nikogar drugega. Pa če se kdo tja odpravi »oborožen« s trenirko in copati, se ti ljudje smeji in mislijo vse mogoče. Toda kaj se boš oziral na druge! Delaj tisto, kar misliš, da je prav in koristno!

Zdaj pa zadnje vprašanje: zakaj telovadna društva ne uporabljajo TRIMA v svojem delovnem načrtu? Pritožujejo se in pritožujejo nad slabimi telovadnicami, toda to, da bi uporabljala telovadnico v naravi, jim prav nič ne »diši«.

Tako je pri nas in najbrž še marsikje drugod. Upam pa, da je v večini krajev drugače.

Vesna Pačnik

OBVESTILO

Vse sodelavce »Mladega fužinarja« naprošamo, da v bodoče oddajajo svoje prispevke v mladinski sobi do vsakega prvega v mesecu.

»Mladi fužinar« izhaja kot občasna priloga »Informativnega fužinarja.«

Ureja ga uredniški odbor: Rudi Mlinar, Jože Pačnik, Sonja Tratnik, Marjana Volmajer in Vida Gregor, ki je odgovorna tudi za vsebino.

MNENJA DELAVCEV:

Delovna disciplina

Za uvod naj citiramo 193. člen zakona o združenem delu:

»Delavci so vzajemno in osebno odgovorni za vestno izpolnjevanje delovnih obveznosti v delovnem razmerju. Delavec odgovarja za nespoštovanje odločitev, sprejetih v organizaciji, v kateri dela, za kršitve delovnih obveznosti in za druge kršitve delovne discipline, če jih stori po svoji krivdi. Delavec odgovarja v temeljni organizaciji disciplinsko in materialno.«

Doseganje dobrih delovnih uspehov in čimbolj ugodnih rezultatov dela je odvisno med drugim tudi od vestnega izpolnjevanja delovnih obveznosti. Vestno in po svojih sposobnostih opravljati zaupno delo in delovne naloge pomeni pravilno dojeti položaj človeka v združenem delu, saj človeka vrednotimo po delu in delo je edino merilo človeka in njegove veličine.

Na splošno ugotavljamo, da v naših temeljnih organizacijah in skupnih službah dosegamo po prečne rezultate dela. Iz tega lahko sklepamo, da vsi skupaj v poprečju vestno delamo in izpolnjujemo delovne obveznosti. Kljub taki ugotovitvi, ki bi lahko bila bolj ugodna, pa čisto ugotavljamo, da le nismo dovolj vestni pri delu — smo nedisciplinirani in nekateri sodelavci, ne zavedajoč se položaja, zavirajo doseganje boljših delovnih rezultatov. Tu mislimo predvsem na tiste delavce, ki so jih obravnavale komisije za ugotavljanje in kršitve delovnih obveznosti, sem pa štejemo lahko tudi delavce, ki bi morali biti obravnavani, in iz kakršnegakoli razloga niso.

Sonja Slemnik

V neposrednem razgovoru z našimi sodelavci, ki ga je vodil tov. Rotar, povzemamo njihove ugotovitve in razmišljanja:

Sonja Slemnik, referent za gospodarske spore v pravni službi:

»Znano mi je, da predvsem zadnje čase lahko v naši delovni organizaciji zasledimo precej nezdravih odnosov bodisi med de-

lavci ali v odnosu nadrejeni — podrejeni. Temu netovariškemu obnašanju na delovnih mestih je pripomogel tudi lani sprejeti sporazum o delitvi osebnega dohodka, pa tudi sicer je očitna precejšnja zavist med sodelavci. Pri-

Franc Herman

znavanje oziroma nepriznavanje avtoritete funkcionalno nadrejenih delavcev zavisi od medsebojnih odnosov, ki jih tak nadrejeni vzpostavi. Žal v železarni zadnje čase tega ni. Menim, da mora biti delovna disciplina zajeta v naših samoupravnih aktih. Že zakon o združenem delu ima precej obširno poglavje o odgovornosti delavcev za kršitve delovnih obveznosti in discipline, čimprej pa bomo morali izdelati nov pravilnik o odgovornosti delavcev in oživiti delo disciplinskih komisij.

Kršitve delovnih obveznosti marsikdaj nastanejo prav zaradi skaljenih odnosov, netovarištva in dostikrat nerazumevanja za občečloveške potrebe. Seveda zamujanje na delo, predčasno odhajanje z dela, razna postopanja so kršitve delovnih obveznosti in bomo morali razčistiti, ali so to kršitve za vse ali samo za del zaposlenih. Delovna disciplina se izboljšati da. Javna ocena stanja na posameznih delovnih mestih, skupinah, izmensko objavljane grobih kršiteljev, le-te in še druge možnosti so, ki lahko pripomorejo k temu, da se končno zavemo, »zakaj hodimo na šicht«.

Franc Herman, rezkalec v hali industrijskih nožev:

»Da je tudi v našem obratu delovna disciplina zadnje čase kar precej popustila, je nedvomno res. Moram reči, da tu ne gre za tisto delovno disciplino: predčasno odhajanje na malico in zamujanje na delo po njej. Menim, da gre čisto za nekaj drugega, bolj pomembnega. Najbolj me moti to, da nekateri naši sodelavci preveč mačehovsko pojmujejo svojo obveznost do delovnega mesta. Mogoče me to že zaradi tega toliko moti, ker sem v tem obratu že več kot 20 let. Zato

lahko rečem, da še nikoli ni bila v našem obratu tako slaba delovna disciplina, kot je zadnje čase. Ne vem, zakaj mladi sodelavci ne vedo, da se lahko prav z dobro delovno disciplino dosegajo vidni rezultati. Zato pa je tudi tako. Naj samo omenim nekatere najbolj grobe kršitve, ki se kar pogosto dogajajo pri nas. Vsem nam je znano, da se zadnje čase v hali kar med delovnim časom sestajajo majhne skupine in razpravljajo o nepomembnih rečeh. Te skupine so nezdružene, saj motijo še tiste zavedne delavce, ki so prišli na šicht zato, da bodo nekaj tudi naredili. Zato pa ni čudno, da mi starejši delavci včasih pridemo do zaključka, da mladi delavci, med katerimi so tudi starejši, nočejo preveč poslušati svojih nadrejenih. Njihovi napotki so jim včasih deveta briga. Menim, da se ne nazadnje ti napotki zelo pomembni in da jih bomo morali v bodoče le bolj upoštevati, če bomo hoteli dosežati dobre delovne uspehe.«

Franc Čivnik, konstruktor v jeklarni:

»Zakaj moramo v naši svobodi, ko vendar o vsem odločamo sami, nasprotovati predpisom in rušiti dobro delovno disciplino ter odnos medsebojnega sodelovanja na vsakem koraku? Kako dolgo bo naše podjetje še obstajalo, če bomo stopnjevali našo neodgovornost? Zakaj ne upoštevamo pravil, ki smo jih sami določili, in ki zahtevajo od nas le to, da smo ob določeni uri na delovnem mestu in da ob uri zapuščamo tovarno? Zakaj ne upoštevamo nadrejenih, ko nas opozarjajo le na naš malomaren odnos do dela in delovno disciplino?

Franc Čivnik

Delovna disciplina se danes kaže tudi na delovnem mestu ob stroju. Poglejmo, koliko si danes dovolimo izmečka, ki je v večini primerov krivda neodgovornosti posameznih delavcev!

Vsem sodelavcem, posebno še tistim najbolj malomarnim, bi svetoval: izboljšajmo delovno disciplino, upoštevajmo nadrejene in znižajmo izmeček, ki je izključno plod naše malomarnosti! Vsi se zavedajmo, da smo plačani za osem ur dela in da hodimo v službo, da bi izdelali čimveč.«

Viktor Lampret

Viktor Lampret, odpremnik v adjustaži valjarne:

»Že pred leti smo v železarni precej razpravljali o slabi delovni disciplini, ki pa se je zadnje čase še poslabšala. Kolikor mi je znano, se je ta na nekaterih področjih železarne že vidno popravila. Pa kljub temu še ni takšna, kot bi morala biti. Kot odpremnik sem večkrat med delovnim časom na pripravi vložka. Prav o tem bi hotel tokrat nekaj spregovoriti. Zelo me moti to, da se tam delavci z nadrejenimi ne razumejo preveč. Skoraj že tako je, kot bi hoteli vsi samo še komandirati, delati pa nihče. Prav tam se vidi, da delavce ne priznava preveč svojega nadrejenega. Mojstrova beseda večkrat ne zaleže več. Zato pa je tudi tako, da je delo opravljeno bolj površno. Menim, da moram sedaj pomesti tudi pred svojim pragom oziroma v našem obratu. Nekoliko bolj razveseljen je rezultat pri nas. Mi delavci tu priznavamo svojega mojstra, res pa je, da tudi med nami pride včasih do majhnih sporov, ki so bolj kratkotrajni in imajo tudi svoje dobre lastnosti. Mislim, da se delovna disciplina pri nas počasi le popravlja. Nedvomno pa bomo morali le stremeti za tem, da se bo izboljšala iz dneva v dan, saj bomo le tako lahko prebrodili naše težave.«

Jože Čeh, vlačilec jeklenih palic:

»Ko sem leta 1948 pričel delati v železarni, so bili delovni pogoji čisto kaj drugega, kot so danes. Prav tako je bila tudi delovna disciplina čisto drugače pojmovana. Seveda je danes naše delo dosti lažje, dosti bolj zdravo in zato se ga da lažje opravljati. Pa kljub temu vse to nekaterim nič ne pomeni. Pred 20 leti je bila v železarni delovna disciplina podobna vojaški, danes pa je postala bolj tovariška. Morda je prav, da se vprašam, kako je danes z delovno disciplino v jeklovleku. Moram reči, da je povsod nekaj dobrih in nekaj slabih delavcev. Tako je tudi pri nas. Morda si nekateri prav zaradi tega razlagajo delovno disciplino po svoje. Poznejše posledice tega pa so, da kaj rado pride do večjih ali manjših delovnih sporov ali spordsljav. Menim, da bi se moral vsak delavec le zavedati, da so

Jože Čeh

do dela le obveznosti, kar pravi tudi star pregovor: 'delu čast in oblast'.

Tega starega gesla, ki bi nam lahko tudi danes precej pomenilo, žal ne upoštevamo dovolj. In ne nazadnje bi morda bilo le prav, da se končno zavemo, da se lahko le z dobro delovno disciplino in uspešnim delom pride daleč.

Herman Čepelnik, orodjar v TRO:

»Precej govora je zadnje čase o delovni disciplini tudi v TRO. Končna ugotovitev je, da je delovna disciplina tudi tu pri nas nekoliko padla. Da je prišlo do tega, smo nedvomno krivi vsi zaposleni. Nikakor ni prav, da na naše dobro počutje na delovnem mestu vplivajo zunanji faktorji. Večkrat smo lahko priča, da nekateri delavci pridejo že v službo slabe volje, to pa se potem pozna tudi pri delu. Menim, da ni prav, da se delavci prepuščajo tistim zunanjim faktorjem, ki nimajo nič skupnega z našo samoupravo.

Predvsem se zadnje čase v TRO tudi opaža prevelika vrzel med delavci in nadrejenimi. Prav tu bomo morali v bodoče narediti največ, saj s takim stanjem nikakor ne bomo mogli naprej. Prav tako bi bilo nujno, da končno spoznamo naše napake glede prihajanja na delo in odhajanja domov. Morda tudi ni prav, da za vse delovne kršitve krivimo delavca. Menim, da so minili časi, ko je moral biti kriv delavec, pa četudi ni bil. Naj se razpravlja o tistem človeku, ki dela napake zavestno ali pa naj se opomni tistega, ki zanje ne ve. Menim, da bomo s takim načinom najdlje prišli. Naj navedem le en primer. Iz dneva v dan se dogajajo čudne stvari pri izdelavi končnih izdelkov. Za vse to, kot vselej, smo krivili delavca. Morda pa bi bilo le prav, da se vprašamo: kdo je lahko sokrivec takemu početju? Menim, da precejšen del pripomorejo tudi tehnologi s svojim površnim delom, ki ima gotove posledice pri končni fazi. Končno bi vendar bilo prav, da bi se o teh problemih pogovorili širše med člani sindikata in zvezo komunistov.

Besede naših sodelavcev so kritične. Soglasno lahko zaklju-

čimo, da nismo dovolj disciplinirani pri delu in potrebno je obnašanje posameznikov spremeniti k cilju, ki vodi k zavestnemu, uspešnejšemu delu.

Prav bi bilo, da pojave, ki jih navajajo sodelavci, raziščemo, jih analiziramo in ugotovimo vzroke. Šele ko bodo znani vzroki teh pojavov, bomo vsi skupaj lahko pristopili k sanaciji. Pri ukrepih za izboljšanje stanja moramo nastopati enotno vsi delavci, s tem da imajo nekateri delavci posebne naloge, samoupravni organi pa bodo morali ukrepati skladno z našo interno zakonodajo in zakonom.

Naloga slehernega delavca je, da zavestno vpliva na delovno okolje v vzgojnem smislu. Vzpostaviti je treba resnične tovariške odnose. Menimo, da bomo morali delovno disciplino obravnavati na samoupravnih delovnih skupinah, kjer bomo neposredno obravnavali problematiko, obenem pa tudi predlagali ukrepe. Uradnih disciplinskih ukrepov sicer ne moremo izvajati na delovni skupini, vendar že večkrat ugotavljamo, da je prav, da se delavca neposredno sooči z dejstvi in ga sodelavci za dobro delo pohvalijo, za napake pa grajajo. Delovna skupina lahko poda iniciativo za uvedbo disciplinskega postopka,

Herman Čepelnik

če smatra, da je delavec kriv in odgovoren!

Poseben problem predstavlja organizacija dela. Tu imajo posebno dolžnost nekateri delavci, ki odgovarjajo za tehnično disciplino. Če delo ni organizirano do potrebne stopnje, tudi ne moremo zahtevati delovne discipline. Na tem področju postajajo odnosi realnejši ker zakon o združenem delu »locira« delo na samo delo in delovne naloge. Opušča torej »status« delovnega mesta, kjer neposredno izvršujemo pravico dela.

Plod sedanjega ne najboljšega stanja discipline je tudi dosedanje delovanje organov za ugotavljanje kršitev in izrekanje ukrepov. Menimo, da delo teh komisij lahko pohvalimo, ker so aktivne. Premalo pa smo pomagali komisijam na strokovnem področju, pa tudi pri administra-

ciji. Disciplinski postopki so zahtevni in nujno potrebno je uvesti tak sistem dela, ki bo komisijam olajšal delo, obenem pa utrdil varnost tako za delavce kakor tudi za komisijo.

IZ NAŠIH KRAJEVNIH SKUPNOSTI:

Vaška skupnost Kotlje

Obiskali smo vaško skupnost Kotlje, da bi izvedeli, kako so v preteklem letu uresničili program gradnje s sredstvi krajevnega samoprispevka. Na nekatera vprašanja nam je odgovoril predsednik krajevne konference SZDL Kotlje Branko Junger.

»Priznati moram, da smo kljub nekaterim zaprekam v preteklem letu v Kotljah le uspeli svoj začetni program v celoti izvesti. Tako smo ob krajevnem prazniku »odprli« asfaltirano cesto Toni—Šrotnek ter razširili betonski most pri pokopališču. Prav tako smo opravili prvo fazo adaptacije v našem prosvetnem domu. Tega nameravamo namreč v celoti preurediti v treh delovnih fazah. V preteklem letu smo se namreč končno le sporazumeli, da je nujno potrebno naš prosvetni dom urediti tako, da bodo njegove kapacitete zadostovale za nekaj let, ne samo za kratek čas.

Kulturni dom v Kotljah je bil grajen postopno in ob stalnem pomanjkanju sredstev. Temu primerna sta bila tudi obseg in kvaliteta izvršenih del. Tako je dom danes, vsaj kar se notranje ureditve tiče, za kako širšo kulturno dejavnost neprimeren, da o kakšnem gostovanju poklicnih igralskih skupin ali podobnih kvalitetnih prireditve ne govorim. Tako smo sklenili, da moramo pri adaptaciji kulturnega doma upoštevati tudi dejstvo, da nastaja v Kotljah nova stanovanjska soseska s približno 1000 novimi stanovalci. Ker v zazidalnem načrtu Kotelj ni predvidena nova lokacija kulturnega doma, menimo, da naj bi sedanji (seveda primerno adaptiran) služil svojemu namenu tudi v bodoče ter postal kulturno in družbeno središče kraja.

»Ali nameravate kulturni dom tudi razširiti. Morda imate že zagotovljena sredstva za gradnjo?»

»Kot že rečeno, bomo lahko sedanji kulturni dom posodobili le z dobro adaptacijo v treh fazah. To pa predvsem zato, ker zaenkrat ne bomo zmogli zbrati dovolj potrebnega denarja. Prva faza, ki bo že v kratkem končana, je bila financirana s sredstvi krajevnega samoprispevka. V končni fazi adaptacije bomo dobili objekt, ki bo po svoji funkcionalni ureditvi in tehnični opremljenosti lahko služil namenu, za katerega je predviden. Tu bodo sodobno opremljena knjižnica, dvorana za potrebe družbenopolitičnih organizacij (sestanki, seminarji), prostori vaške skupnosti, raznih društev in organizacij. Skratka ves objekt bo postal shajališče stanovalcev Kotelj.

Na vprašanje, kaj nameravamo v tem letu še urediti v Kotljah, nam je Branko Junger povedal:

Zakon o združenem delu postavlja odnos in odgovornost delavca. Zavedati se moramo, da delo daje pravice, še bolj pa se bomo morali zavedati, da smo vsi odgovorni za delo.

R. L.

»Kot prvo bomo v tem letu skušali zbrati sredstva za otroško varstvo. Teh naj bi bilo približno 50 milijonov din. S tem denarjem smo nameravali urediti v Kotljah otroško varstvo, ki ga sedaj nimamo. Rekel sem, da »smo nameravali«, to pa predvsem zato, ker so nam sedaj odsvetovali trošenje denarja v stare obstoječe objekte. Kaj storiti z zbranim denarjem bomo odločili na problemski konferenci, ki bo konec januarja. Menim, da bomo tu v Kotljah morali končno rešiti problem otroškega varstva. Že sedaj obstaja vprašanje, kam s predšolsko mladino. To pa se bo še povečalo, ko se bodo v kratkem vselili že prvi stanovalci v novi naselje.

Zelo si tudi prizadevamo, da bi v tem letu asfaltirali ceste Brdinje—Lobasov graben in Rimski vrelec — Kotnik. Menim, da bomo s tem vsaj delno rešili problem naših lokalnih cest.

Predsednik KK SZDL Branko Junger nam je še povedal, da si zadnje čase okoliški kmetje precej razočarani nad družbenopolitičnim delom v Kotljah. Predvsem zato, ker se zadnje čase na tem področju bolj obljublja, bolj malo pa se v resnici naredi. Zvedeli smo tudi, da se zadnje čase Hotuljci upravičeno vprašujejo ob pogledu na Rimski vrelec, kaj bo z njim. Ni jim vseeno, da propada, saj je nazadnje to edini turistični objekt v Kotljah.

Končno bi veljalo še zapisati, da si krajani Kotelj želijo, da bi vsi stanovalci novega naselja, ki se bodo vselili, že od prvega dne postali njihovi in da bi zaživel v Hotuljci ter da bi postali delovni in družbenopolitično koristni v Prežihovih Kotljah.

F. Rotar

NOVOLETNA OBDARITEV OTROK PREMINULIH DELAVCEV

Konec preteklega leta je že drugič zapored svet sindikata naše delovne organizacije v novem upravnem posloppu priredil novoletni sprejem za vse otroke naših preminulih sodelavcev. V avli upravnega posloppa so matere z otroki toplo sprejeli delavci socialne službe, predsednik sindikata Tone Polanc in glavni direktor Franc Fale, ki sta jim po pozdravu zaželela zdravo in uspešno novo leto 1977. Ob koncu uradnega novoletnega sprejema so predstavniki sveta sindikata in socialne službe vsem otrokom razdelili skromna novoletna darila in denarna nakazila v višini

250 dinarjev. Prav tako je svet sindikata za vse pripravil skromno zakusko.

In vendar vse to ne bi bilo tako čudno, saj mogoče tako delajo tudi drugi. Pa vendar se mi je ob novoletnem sprejemu nekaj le zdelo preveč čudno. Ne vem, zakaj je tudi slednja novoletna prireditev morala biti tako skromna. Ali smo res postali taki skopuhi ali pa naš sindikat za te namene nima preveč denarja? Verjetno bo prej ko slej le veljala ugotovitev, da sindikat ni mogel bolj bogato pripraviti sprejema. Mogoče bi vendar bilo prav, da bi tudi železarna prisločila na pomoč sindikatu.

In ne nazadnje: zakaj nismo mogli organizirati, da bi otroke

pozdravil dedek Mraz, če že nismo mogli povabiti naših pevcev, ki bi bili pripravljeni zapeti nekaj vzpodbudnih pesmi? Mislim, da bomo v bodoče le morali stremeti za tem, da bomo novoletne prireditve, na katere vabimo žene in otroke naših preminulih sodelavcev, kulturno obogatili, ter jim izpolnili tisto obljubo, ki smo jo vselej dali preminulim sodelavcem ob odprtem grobu: »da jih ne bomo nikoli pozabili.« S tem smo vendar imeli v mislih njihove družinske člane. To pa bomo lahko najbolje opravili, če jih bomo vsaj enkrat na leto povabili med nas in prisluhnili njihovim težavam.

F. Rotar

Nismo vas pozabili

Ali smo dovolj varni

Za nami so letne skupščine sindikata, ki bi jih lahko imenovali »enoletna politična bilanca.« Ta bilanca ali pregled dela se nanaša na zadane naloge, ki si jih vodstva sindikatov opredelijo s programi dela ob vsaki letni skupščini za naslednje leto. Te naloge so najrazličnejše, saj temeljijo na življenjskih potrebah vseh zaposlenih in njihovih družin. Zapisana naloga v program dela pomeni določeno obveznost za vodstva sindikatov kakor tudi za vse njihove člane, ne glede na njihov položaj ali delo. Ta obveznost pa ni samo moralna, temveč tudi zakonska, saj izhaja iz številnih zakonskih določil, od ustave do najnovejšega zakona o združenem delu. Če torej v program dela zapišemo nalogo, ki jo v naslednjem letu nameravamo rešiti, to pomeni, da smo jo dali na dnevni red in bi to morala biti že določena garancija za uspešno rešitev problema. Zaradi različnih okoliščin to vedno ne uspe, toda pri pregledu dela na letni skupščini smo dolžni povedati vzrok, zakaj te ali one naloge nismo rešili. Tudi krivca bi morali pokazati s prstom. Tako bi torej morali delati, pa vendar ne delamo. Vzroke v glavnem poznamo, zakaj ne. Raje se poslužujemo drugih metod dela. Problem ali nalogo, ki nam je ni uspelo rešiti, damo v program za naslednje obdobje. Nekatere od njih se vrstijo iz leta v leto, celo iz ene mandatne dobe v drugo. Poznamo te probleme, zato se ni čuditi, da temu nekateri člani pravijo »vedno ista pesem«, kar se v dobrih meri odraža pri udeležbi na letnih skupščinah. Če torej na letni skupščini damo obrazložen, zakaj nam tega ali onega problema ni uspelo pozitivno rešiti, je še vedno v redu, toda kaj rado se tudi zgodi, da na nereseno nalogo na koncu leta enostavno pozabimo. Predvsem gre za naloge, ki so stalne narave in bi jih morali imeti večkrat na dnevnem redu ali vsaj enkrat letno in zahtevati od odgovornih njihovo rešitev in odpravo. V mislih imam namreč eno od takšnih stalnih nalog, o kateri je na letnih skupščinah OOS pa tudi med letom zelo redko tekla beseda, in to je: **vsestranska skrb za varnost v tovarni.**

Glede varnosti človeka v tovarni, varnosti blaga, tovarniških

zgradb in naprav ter okolja tovarne je torej bilo malo povedanega, še manj pa storjenega. Analiza iz letnega poročila službe za VPD bo, kakor vedno doslej, prikazala le del tistega, kar bi nas moralo zanimati in o čemer bi morali stalno razmišljati. Razvidno bo le število nesreč ter v grobem njihov izvor, kar pa predstavlja le del izgub in stroškov, ki s tem v zvezi nastanejo. Podatki o vseh izgubah zaradi premajhne skrbi vsestranske varnosti v tovarni bi bili zelo zanimivi, a jih žal nimamo, ker jih nihče ne zbira. Sicer bi sami po sebi ti podatki ne koristili mnogo, vendar bi bili za podlago k temeljitejšim razmišljanjem vseh političnih in samoupravnih organov prek ustreznih služb in vodilnih ljudi v tovarni. Glede odстранjevanja virov nesreč, bolezni in drugih nevarnosti za človeka in okolico je bilo vsa leta mnogo izrečenih besed in pozitivnih obljub, vendar je največkrat tudi pri tem ostalo.

Če se samo nekoliko ozremo na število nesreč v naši tovarni, od poškodb do požara, bomo ugotovili, da je to ogromna izguba za kolektiv, saj po statistiki je to število mnogo večje, kot velja za poprečno industrijsko razvite dežele. Število nesreč pa bi se dalo občutno zmanjšati, če bi uvedli stalni nadzor nad »črnimi točkami«, ki so potencialni viri nesreč.

Viri nevarnosti za človeka v tovarni so najrazličnejši. Veliko poškodb se na delovnih mestih zgodi zato, ker delovna sila, ki prihaja npr. s kmetov, še ne pozna industrijskega sloga dela in se ne zaveda nevarnosti, ki nanjo v tovarni preži. Poleg tega je nepravilna prehrana zaposlenih dostikrat vir nesreč pri delu, pa vendar o tem premalo razmišljamo oz. smo premalo naredili. Tudi ni vseeno, ali nekdo začne delati teš, pa mu po vrhu nudimo še pokvarjeno malico. K dobri in zdravi prehrani lahko prištevamo tudi alkoholizem, ki ga je žal tudi pri nas vse več na delovnih mestih. Slaba fizična in psihološka pripravljenost delavca je lahko vir slabega dela ali nesreče.

Vzrok je tudi iskati pri izbiri in uporabi zaščitnih sredstev. Neznanje in neinformiranost sta prav tako vir nesreče in poznej-

ših posledic. V večini primerov delavci ne vedo, kaj jim je storiti, če pride do kakršnekoli nesreče — delovne ali naravne. Nuditi prvo pomoč sodelavcu, če pride v stik z električnim tokom ali če ima hujšo krvavitev, zna le malo delavcev. Poleg človeškega faktorja kot vir nesreč so tudi viri nevarnosti, ki so vgrajeni v tovarno in njene stroje. Ne gre samo za vrtljive in gibajoče se elemente strojev, temveč tudi za razne prepihe, hrup, mraz, nezadostno osvetlitev itd. Tudi zgradba je lahko vir nesreče, če ni pravilno projektirana, če je pretesna, če ni zračna, če so po-

manjkljive komunikacije in podobno. O varnosti blaga pred tatvinami, sabotajami, malomarnim ravnanjem je treba stalno razmišljati. Prav tako preži nevarnost požara, poplav, potresa, eksplozije.

Ne nazadnje je vse pozornosti potrebna nevarnost, ki preti okolju tovarne glede kvalitete zraka, vode, zemlje, kar bi lahko sklenili z naslednjim: skrb za varnost zaposlenega, za varnost dobrin in za varnost tovarne ni mogoče ločiti od skrbi za varnost okolja, saj v vseh primerih gre za varnost in dobro vseh.

-ca

SPOZNAVAJMO SVET IN DOMOVINO

Presenečen sem obstal na hodniku prepolne dvorane v novi telovadnici osnovne šole Prežihovega Voranca na Ravnah in se čudil množici, ki ni uspela kupiti vstopnice za oddajo Spoznavajmo svet in domovino. Bojazen organizatorjev, da ne bodo uspeli napolniti tribune, je hipoma izginila, v istem trenutku pa se je pojavila nova, kako pojasniti ljudem, da noga 44 ne gre v čevlji velikosti 39. Tribuna telovadnice v vsej svoji velikosti sprejme okoli 500 gledalcev, nekaj minut pred pričetkom oddaje pa se jih je na njej gnetlo že več kot 700.

Kljub vsem težavam s pretesno dvorano je oddaja vendarle stekla točno ob napovedanem času. Pomerili sta se ekipi zamejskih Slovencev iz Trsta in OK ZSMS Ravne, slednja pa je tudi premagala nasprotnika, čeprav s tesnim izidom.

Za kulisami dogajanja sem se pogovarjal z nekaterimi nastopajočimi in pa seveda tudi z nekaterimi gledalci. Vsi so v glavnem bili enotnega mnenja; gledalci, da je bila oddaja dobro pripravljena in zanimiva, nastopajoči pa, da je občinstvo na Ravnah lahko izvrstno, saj so mi zagotavljali, da na tako tople in množičen sprejem naleteli le malokje.

Vse je bilo najlepše. Odkod torej moje presenečenje, ki sem ga omenjal v prvih vrsticah? Nemalokrat sem prisostvoval podobnim prireditvam in spominjam se, da se toliko gledalcev ni trlo še na niti eni od njih, še bolj pa me je presenetilo, da je prireditev bila tako dobro obiskana ob sorazmerno šibki rekla-

mi in minimalnih stroških, ki sta jih z njo imela organizatorja RTV Ljubljana in OK ZSMS Ravne. Tak odnos do kulture je vsekakor tisti odnos, ki smo ga iskali v televizijski oddaji IZZIV KULTURI.

Seveda ne bi storil prav, če bi omenjal samo boljše plat medalje, saj bodo organizatorji morali objektivno priznati, da so prodali preveč vstopnic (prodajali so jih tudi v predprodaji) in s tem nekaterim, ki so vstopnico kupili nekaj dni pred oddajo in se zanašali, da imajo zagotovljen sedež, dobredno onemogočili vstop v dvorano, vsaj tistim, ki so prihili v telovadnico tik pred pričetkom oddaje.

Po oddaji sem obiskal sekretarja OK ZSMS Ravne, ki je v imenu organizatorjev opravil mnogo dela, da je oddaja lahko potekala normalno. Tovariš Klemenec mi je o organizaciji oddaje povedal naslednje:

»V okviru organizacijskega odbora oddaje Spoznavajmo svet in domovino smo sprva izbrali kulturni dom na Ravnah, vendar smo se kasneje z namenom, da omogočimo prisotnost na prireditvi čim večjemu številu občanov in pa seveda zaradi tega, ker je bil Titov dom 8. januarja zaseden z abonmajske predstavo, odločili za telovadnico osnovne šole, ki bi jo lahko imenovali že kar »večnamenska hala«. Če torej dve prireditvi na isti dan in skoraj ob istem času dosežeta tako dober obisk, je to prav gotovo dokaz, da ravenki občani so zainteresirani za kulturno dogajanje, vendar pa je vsekakor pomembno, kaj gledalcem lahko postavimo na krožnik.

Oddaja Spoznavajmo svet in domovino nas je s svojim obiskom najbrž prepričala, da v zdajšnjih razmerah tudi telovadnica postaja pretesna in je torej skrajni čas razmišljati o njeni razširitvi, saj bomo le na ta način lahko odpravili težave, ki so nastopile ob omenjeni prireditvi, ko se je sto ali morda še več ljudi moralo vrniti domov in poslušati oddajo iz svojega radijskega sprejemnika.

Povedati moram tudi to, da je organizatorjema kot vodilo pri prodaji vstopnic služila analiza prodaje s prireditvijo, ki so se v telovadnici že odvijale, poleg tega pa ob skromnih izkušnjah niti približno nismo pričakovali takšnega odziva, zato se v imenu organizatorjev vsem tistim, ki so se razočarani vračali domov, iskreno opravičujem, hkrati pa se vsem gledalcem zahvaljujem za tako množičen obisk.

Pripravljalci oddaje so torej občutili napako, ki so jo nehoti storili, vendar so obenem spoznali tudi potrebo občanov po prireditvah, ki so dostopne in razumljive vsem slojem koroškega življa. Kljub storjeni napaki je pričakovati, da se bo naslednja oddaja in ta bo, upajmo, kmalu, končala še bolj uspešno.

Stane Bodner

K 35. OBLETNICE JLA

Prav gotovo ne bo narobe, če se v letu 1977 še enkrat ozremo na slavnostna vsestranska praznovanja v čast dnevu JLA, ki so se razmahnila skozi vse decembrske dni. Obdobje 35 let od ustanovitve naše armade je dogodek, ki smo ga morali dostojno proslaviti v novih oblikah in večji širini. Od običajnih oblik praznovanja, ki so bila v preteklosti vezana le na obiske družbenopolitičnih organizacij, še posebno mladine, na karavlah koroškega območja, so se v preteklem letu praznovanja po obliki močno razširila.

OK ZSMS Ravne je razpisala tekmovanje za najboljši spis z naslovom: JLA — OTROK REVOLUCIJE IN VARUH NJENIH PRIDOBITEV, na katerega so se odzvale skoraj vse šole. Po zaključku tekmovanja je komisija izbrala na vsaki šoli tri najboljše spise in njihovim piscem podelila lepa knjižna darila, ki sta jih prispevala OK ZSMS in odbor ZRVS Ravne. V vseh krajevnih skupnostih so neposredno pred praznikom potekale svečane akademije.

Prvič so na ta pomembni praznik tudi graničarji obiskali mladinske organizacije in si ogledali nekatere delovne organizacije. Vrh pa je praznovanje pravzaprav doseglo že 18. decembra, ko je OK ZSMS Ravne organizirala »pohod po poteh koroških partizanov«, ki se ga je udeležilo 70 vojakov graničarjev, mladincev, rezervnih vojaških starešin in borcev. Pohod je potekal v štirih smereh iz Črne, Mežice, Prevalj in Raven, zaključil pa se je s tovariškim srečanjem na Smučarski koči pod Plešivcem, kjer so se udeleženci do siteda najedli odličnega srbskega pasulja.

Po kosilu je sekretar OK ZSMS Ravne tovariš Milan Klemenc pozdravil udeležence in spregovoril o pomenu pohoda ter

pripadnikom JLA čestital ob njihovem prazniku, čestitkam pa so se pridružili tudi vsi borci, ki so tega deževnega dne družno z ostalimi udeleženci držali korak vse do cilja.

Letošnje leto bo vsekakor potrebno obdržati začeto sodelovanje, ga še okrepiti in končno ustvariti vzdušje pravih, prijateljskih odnosov med pripadniki JLA in občani.

Stane Bodner

REVIE V STROKOVNI KNJIŽNICI

Obveščamo vse člane kolektiva, v prvi vrsti uporabnike strokovne tehnične literature, da bodo v letu 1977 na razpolago v strokovni knjižnici naslednje revije:

Domače revije

Avtomatika
Automatizacija poslovanja
Borec
Čelik
Čovek in životna sredina
Delo in varnost
Družbeni razvoj SRS
Ekonomska misao
Ekonomska revija
Elektrotehnikar
Elektrotehniški vestnik
Finansije
Izbor
IT novine
Indeks
Informativni bilten
Jugoslovensko pronalazaštvo
Glasnik
Gospodarski vestnik
Kemija u industriji
Kvalitet i pouzdanost
Livarski vestnik
Livnice
Metrologija
Mes. stat. pregled SRS
Monografije o stranim zemljama
Nova proizvodnja
Naša obramba
Občan
ORG — reporterji — 6 serij
ORG — registri — 6 serij
Organizacija in kadri
OMO — održavanje mašina i opreme
Poslovna politika
Plasman i tržište
Produktivnost
Rudarsko metalurški zbornik
Raziskovalec
Socijalizam
Sigurnost u pogonu
Savremeni materijali
Standardizacija
Strojniški vestnik
Strojarstvo
Tehnika
Teorija in praksa
Zavarivač
Zaštita atmosfere
Zivljenje in tehnika

Tu je revije

Nemške

Archiv für Eisenhüttenwesen
Die Arbeitsvorbereitung
ATM Archiv für technisches Messen
Bohren Sprengen Räumen
Brandschutz
Bänder Bleche Rohre
Berg- und Hüttenmännische Monatshefte
Continentaler Stahlmarkt
DIN Mitteilungen

Draht Fachzeitschrift
Draht Welt
Elektronik
Elektronische Rechen Anlagen mit Computer Praxis
Elektro Wärme International
Elektro Anzeiger
Fördern und Heben
Feinwerktechnik und Messtechnik
Giesserei
Gas Wärme International
Giesserei Praxis
Härtereitechnische Mitteilungen
Internationale Elektronische Rundschau
Konstruktion im Maschinen
Lagern Fördern Transportieren
Maschinenbautechnik
Materialprüfung
Manufacturing systems fertigungssysteme
Management Zeitschrift
Industrielle Organisation

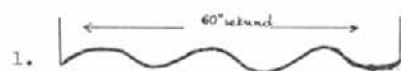
Neue Hütte
Ölhydraulik und Pneumatik
Qualität und Zuverlässigkeit
Die Österreichische Feuerwehr
Praktische Metallographie
Radex Rundschau
Refa Nachrichten
Regelungstechnik
Regelungstechnische Praxis
Radio Schau
Staub Reinhaltung der Luft
Schweißen und Schneiden
Stahl und Eisen
Siemens Zeitschrift
TEW Technische Berichte
Technische Rundschau
Verfahrenstechnik
Werkstatt und Betrieb
Werkstattstechnik
Zeitschrift für Organisation
Zeitschriften und Bücherschau
Zeitschrift für Wirtschaftliche Fertigung
Zeitschrift für analytische Chemie

NUJNO SPOROČILO

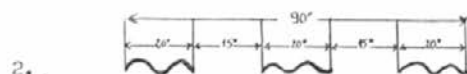
Obveščamo vse člane kolektiva železarne, da je zvezni sekretariat za ljudsko obrambo s pravilnikom o službi obveščanja predpisal novi in za celotno ozemlje SFRJ veljavne alarmne znake za:

- nevarnost zračnega napada,
- jedrsko-biološke ali kemične nevarnosti,
- požarne nevarnosti,
- nevarnosti od naravnih nezgod in drugih hudih nesreč,
- znak za prenehanje vseh nevarnosti,
- znak preizkušanja siren vsako soboto ob 12. uri.

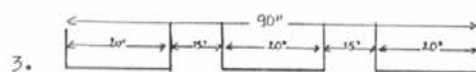
Novi alarmni znaki so:

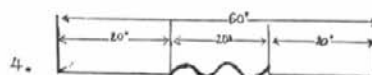
1. Ob neposredni nevarnosti zračnega napada. Zavičajajoči zvok sirene s trajanjem 60 sekund.

2. Ob neposredni nevarnosti z jedrskimi-biološkimi ali kemičnimi sredstvi. Zavičajajoči zvok sirene s presledki v skupnem trajanju 90 sekund. (Trije zavičajajoči zvoki po 20 sekund in dva presledka med posameznimi zavičajajočimi zvoki po 15 sekund).

3. Ob požarni nevarnosti enakomerni zvok z presledki v skupnem trajanju 90 sekund. (Tri zvoke po 20 sekund in dva presledka med posameznimi zvoki po 15 sekund).

4. Ob nevarnosti naravnih nezgod ali drugih hudih nesreč. Kombinacija enakomernih in zavičajajočih zvokov v skupnem trajanju 60 sekund. (Dva enakomerna zvoka po 20 sekund in en zavičajajoči zvok med že omenjenima zvokoma po 20 sekund).

5. Prenehanje nevarnosti — enakomerni zvok v trajanju 60 sekund.

6. Preizkušanje siren, katerega opravljamo vsako soboto ob 12.00 uri. Enakomerni zvok v trajanju 60 sekund.

Znak za prenehanje nevarnosti se daje ob prenehanju nevarnosti zračnega napada, če pa potreba narekuje, tudi po naravni ali drugi hudi nesreči.

Uporaba alarmnih znakov in vsakodensko preizkušanje javnih alarmnih naprav po gornjem navodilu se uvede takoj.

S tem so razveljavljeni alarmni znaki, s katerimi ste bili seznanjeni pred 10 leti v letu 1967. Prosimo vse sodelavce, da se z novimi znaki do podrobnosti seznanijo in te tudi upoštevajo.

REKREACIJA IN ŠPORT

Tekmovalni program rekreacijske dejavnosti Železarne Ravne v letu 1977

Ob rednih oblikah rekreacije in tekmovalnem programu v okviru kraja, občine in slovenskih železarn je komisija za rekreacijo potrdila letni tekmovalni program za železarno Ravne. Poudarek na množičnosti ostane še vedno v osnovnih organizacijah sindikata. Tekmovalni program železarne je le izhodišče za priprave v osnovnih organizacijah.

Januar: veleslalom — tekmovalje bo v treh starostnih skupinah za moške (do 35 let, od 35 do 45 in nad 45 let) in eni za ženske;

smučarski tek — dolžina prog bo prilagojena dvema starostnim skupinam in možnostim sodelujočih (od 2 do 5 km);

sankanje — v enosedi za moške in ženske z navadnimi sanmi do 10 kg.

Februar: streljanje — po osnovnih organizacijah sindikata bodo sestavljene ekipe iz šestih strelcev, ki bodo tekmovali med seboj v obliki dvobojev po ligaškem sistemu.

Namizni tenis — tekmovalje posameznikov v treh starostnih skupinah za moške in eni za ženske.

Marec: košarka — tekmovalje moških ekip po ligaškem sistemu.

Kegljanje — prvenstvo posameznikov v tekmovalju na 50 lučjev mešano.

April: odbojka — tekmovalje ženskih ekip po ligaškem ali turnirskem sistemu (odvisno od števila prijavljenih ekip).

Sah — ekipno tekmovalje po ligaškem sistemu; ekipo sestavljajo štirje tekmovalci.

Maj: plavanje — prvenstvo posameznikov v prsnem in prostem slogu na 25 in 50 m — delitev skupin po starosti in spolu.

Mali nogomet — ligaško tekmovalje po enokrožnem sistemu; ob večjem številu ekip se formirajo skupine.

Junij: roket — ligaško tekmovalje za moške ekipe.

Atletika — prvenstvo posameznikov po starostnih skupinah v 5 disciplinah (2 teka, 2 skoka in 1 met).

September: ekipni pohod z določenimi nalagami; ekipo sestavljajo 5 udeležencev.

Veliki nogomet — izločilni sistem.

Oktober: odbojka moški — tekmovalje moških ekip v dveh starostnih skupinah.

November: namizni tenis — ekipno tekmovalje po ligaškem sistemu do pet dobljenih iger.

Sah — prvenstvo posameznikov, ki bo ločeno za nekategorizirane in kategorizirane šahiste.

December: streljanje z zračno puško za posameznike.

Plavanje ekipno: v ekipi nastopa 5 tekmovalcev (4 moški in 1 ženska).

Na vseh internih tekmovaljih imajo pravico nastopa vsi člani sindikata, ki niso aktivni v

športnih organizacijah kot tekmovalci v tem letu. Izjema sta šah in streljanje, kjer se formirata dve skupini.

Namizni tenis

V nadaljevanju republiške članske lige je ekipa Fužinarja v Ljubljani premagala Kajuh s 5:3. V tem pomembnem dvoboju za obstanek je ponovno zaigral Robert Jamšek in dobil tri partije; dvakrat je zmagal mladi Pavič.

Na regionalnem tekmovalju v Murski Soboti so se izkazala naša dekleta. V konkurenci posameznice je zmagala Štručeva, takoj za njo so se uvrstile Černovškova, Ačkova in Režonja. Pri dvojicah sta presenetljivo zmagali Lesnik in Černovšek pred parom Štruc — Režonja, tretji sta bili Ačko in Režonja, četrti par pa Horvat — Trbižan. Pri mešanih parih je zmagal par Černovšek — Frank pred Štručevo in Cajnkarnjem.

V 5. kolu prve zvezne lige so se igralke Fužinarja pomerile na domačem terenu z Mladostjo in Maratonom iz Zagreba. Prvi dvoboj so izgubile s 6:1. Poraz je bil pričakovani, saj je Mladost najresnejši kandidat za državnega prvaka. Edino točko za Fužinar je dobila Štručeva. V drugem dvoboju z Maratonom je bil rezultat neodločen 5:5. Po vodstvu gostij s 3:0 je naš par Štruc — Režonja dosegel prvo točko. V nadaljevanju sta tako Štručeva kot Režonja po dvakrat zmagali in tako priigrali važno točko, ki bo morda odločala o obstanku v prvi ligi.

Odbojka

Na tradicionalnem novoletnem turnirju v Innsbrucku je sodelovala ravenska občinska selekcija, ki so jo v glavnem sestavljali igralci Fužinarja. Zasedba je bila močna saj so poleg avstrijske reprezentance sodelovali Stuttgart, Merano, Luxemburg in Tirolska. Naši odbojkarji so v predtekmovalju premagali Merano s 3:0 in Tirolsko s 3:1. V finalni tekmi so izgubili z avstrijsko člansko reprezentanco s 3:1. V prvi postavi so igrali: Spanželj, Ban, Filipančič, Golob, Košta in Mežičan Veršnik.

V prvi ženski republiški ligi so igralke Fužinarja v zadnjih kolih jesenskega dela dobile še dve tekmi. V Ljubljani so premagale edinega resnega tekmeča za naslov prvaka s 3:2 in na Ravnah ekipo Maribora s 3:1. Na lestvici vodi Fužinar brez poraza pred Ljubljano, ki je izgubila dve srečanju.

Člani Mežice so v Šempetru zmagali s 3:0 in osvojili naslov jesenskega prvaka brez izgubljenega dvoboja. Drugo mesto si je priborila ekipa Mislinje, ki je v zadnji tekmi premagala mariborski Branik s 3:0.

Š. F.

KOŠARKARSKI TURNIR

Koroški košarkarski klub je 9. 1. 1977 organiziral v novi telovadnici na Ravnah košarkarski

turnir svojih sekcij. Nastopilo je 37 igralcev iz štirih sekcij: Raven, Prevalj, Mežice in Črne.

Zmagala je presenetljivo ravenska ekipa, ki je premagala vse svoje nasprotnike. Na drugem mestu je pristala ekipa iz Prevalj, na tretjem Črna, četrto mesto pa je pripadlo borbeni, vendar še premalo izkušeni ekipi iz Mežice.

Rezultati posameznih tekem so bili naslednji:

Prevalje—Ravne 43:54
Črna—Mežica 63:43
Prevalje—Črna 50:40
Ravne—Mežica 61:42
Ravne—Črna 75:53
Prevalje—Mežica 77:58

Zmagovalna ekipa z Raven je igrala v naslednji postavi: Paradiž, Dušan Strmčnik, Klančnik, Tasič, Klajnšek, Harnold, Rodošek, Golobranc, Bojan Strmčnik, Lečnik, Florjančič in Jež.

Po končanem turnirju so trenerji sekcij izbrali kandidate za občinsko selekcijo.

J. A.

Ponovna oživitve karate kluba na Ravnah

Na pobudo mladih našega kraja je bil decembra lani ustanovljen sestanek Karate Kluba Ravne. Z delom je pričel sredi januarja. Najprej je bil na DTK vpis za začetnike. Kot je razvidno iz delovnega programa, bodo že v tem letu priredili štiri začetniške tečaje, tri nadaljevalne kakor tudi tečaje za rekreative. V drugi polovici leta pa bodo že sodelovali na raznih prireditvah ter tekmovaljih po Sloveniji. 13. marca nameravajo prirediti že 3. tradicionalno odprto prvenstvo Koroške, na katerem bodo sodelovali najboljši karatisti iz Slovenije.

Za novopečene člane karate kluba bodo treningi dvakrat tedensko pod vodstvom mojstra kateja tov. Bruna Borovnika. Vsakih štirinajst dni pa bo teoretični del treninga, kjer se bodo s pomočjo filmov in diapozitivov seznanili podrobneje s tem borilnim športom, ki dobiva v da-

našnjih dneh po svetu vse več privržencev.

Zelimo, da bi v naše vrste pristopilo večje število krajanov ne glede na starost in spol. Vse tiste, ki se še niso mogli odločiti za sodelovanje, vabimo, da si ogledajo ekshibicijsko prireditev v marcu na Ravnah.

K. Krevh

SKRBN OSKRBOVALCI LEDU

Za mladino je šport predvsem stvar razvedrila in bogatenja prostega časa, odraslim in starejšim pa gre tudi za utrjevanje zdravja in upočasnitve procesov staranja. Nedavno smo lahko prebrali, da je človek »dolžan biti zdrav ne samo zaradi sebe, temveč tudi zato, da bi bil dober oče, brat, sestra, mati — koristen na delovnem mestu in prijeten v družbi.«

To so imeli v mislih možje, ko so se posvetili uveljavljanju športa, ki v Meziško dolino le počasi prodira: drsanju na ledu. Za osnovno šolo Prežihovega Voranca, kjer je rokometno in košarkarsko igrišče, smo srečali tri vnete oskrbovalce ledu, ki so gladili ledeno ploskev.

Naš prvi sogovornik je bil inženir Franček Rus, ki nam je o svojem delu pri urejanju drsališča tole povedal:

»Misel, da si mora vsakdo prizadevati, da bi bil zdrav, je izražena že v starem, stokrat in stokrat citiranem Juvenalovem geslu: »Zdrav duh v zdravem telesu!« Že preteklo zimo, ki ni bila preveč radodarna s snegom, smo prišli do zaključka, da se lahko človek kljub pomanjkanju snega naučijo zimskega razvedrila. Tako smo se odločili in pričeli urejevati led na Ivarčkem jezeru ter se tudi intenzivno drsali. Vendar zaradi oddaljenosti ni bilo veliko interesentov, zato smo v tem letu pričeli urejevati ledeno ploskev v bližini DTK. V razgovoru z upravnikom DTK Pavlom Cesarjem se je šele ponudila misel, da je za osnovno šolo ob rokometnem igrišču prostor za majhno ledeno ploščo z razsvetljavo in vodnim priključkom. Že ob prvem mrazu

Zadovoljni obrazi tabornikov, saj je pohod uspel

DŽEMAL BIJEDIĆ

Ob zaključku redakcije je prišla tragična vest, da se je smrtno ponesrečil predsednik zveznega izvršnega sveta Džemal Bijedić. Dolga in uspešna je bila njegova pot revolucionarja — komunista.

Tovariš Bijedić se je rodil l. 1917 v Mostarju. Kot študent prava je bil v Beogradu l. 1938 sprejet v SKOJ, leto kasneje pa v KPJ. V NOV je deloval od vsega začetka ter bil ves čas viden partijski funkcionar.

Po osvoboditvi je opravljal odgovorne funkcije. Po prvem kongresu KP BiH je bil večkrat izvoljen za člana CK, na VII. kongresu ZKJ pa za člana CK ZKJ.

Za predsednika zveznega izvršnega sveta je bil izvoljen dvakrat: prvič julija 1971, drugič pa maja 1974.

Bil je nosilec nalog pri reševanju družbenoekonomskih vprašanj in samoupravnih odnosov, kakor jih je zastavljala nova ustava. Dosledno se je boril za uresničevanje enakopravnosti narodov in narodnosti Jugoslavije.

Vse življenje Džemala Bijedića priča o gorečnosti in vztrajnosti v boju za ideale Zveze komunistov Jugoslavije in delavskega razreda.

Delavci Železarne Ravne so na dan žalovanja počastili njegov spomin, na posebni žalni seji pa so se sestali predstavniki samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij ter vodilni delavci.

Slava velikemu revolucionarju!

smo se lotili dela. Da smo uspeli urediti ledeno ploskev, je bila potrebna le dobra volja in nekaj delovnih dni. Na presenečenje nas vseh treh se število ljubiteljev drsanja večja iz dneva v dan.

Po ledeni ploskvi se je prav spretno pridružil drugi član iz skupine »ledenih mož« inženir Milan Miklavc. Tudi njega smo poprosili za kratek klepet.

»Reči moram, da je drsalni šport zelo poceni, saj oprema za štiričlansko družino stane manj od opreme za smučanje. Menim, da je prav, da povem, da so nam priskočili pri urejanju ledene ploskve na pomoč tile: poklicni gasilci s svojo tehnično opremo, krajevna skupnost Ravne, DTK ter člani namiznoteniškega kluba in seveda posamezniki, ki jim ta zvrst zimskega športa precej pomeni.«

»Ledeni možje«

Naš zadnji sogovornik pa je bil inženir Ivan Cigale. On je o tem športu povedal naslednje:

»Vsi v moji družini smo zelo navdušeni drsalci. Predvsem si želim, kot tudi moja tovariša, da bi v bližnji prihodnosti na Ravnah le pomislili na umetno drsališče. Z njim bi si lahko nedvomno podaljšali zimsko sezono drsanja, in ne nazadnje nam ne bi bilo treba čakati na ugodne vremenske razmere. Naj povem samo, da se ob nedeljah na ledeni ploskvi drsa tudi okrog 60 drsalcev vseh starosti. Menim, da ta podatek zgovorno priča, da bomo le morali stremiti za tem, da bomo na Ravnah dobili umetni led. Nedvomno pa bi bilo prav, da bi tudi v Mežiški dolini vzljubili ta šport, in da bi postal del vsakodnevnice rekreacije in seveda dostopen slehernemu občanu.«

Ob koncu naj še zapišemo, kar so nam zaupali vsi trije, Franček, Milan in Ivan, o programu drsalcev. Še v tej sezoni bodo poskušali pridobiti za zimske počitnice učitelja drsanja predvsem za mlade. Poleg tega bodo k sodelovanju povabili TTKS za organizacijo trim drsanja in seveda za značko »drsalec«. V prihodnosti bi bilo na drsališču potrebno urediti naslednje:

takoj bi bilo treba pozvati vse delavce v krajevni skupnosti, da bi pričeli zbirati sredstva za izgradnjo umetnega drsališča na Ravnah. Predvsem naj bi izgradnja potekala v etapah. Pri tem pa bi k sodelovanju pritegnili OK ZSMS, ki naj bi organizirala delovno akcijo pri gradnji drsališča. Na Ravnah so že vse možnosti, samo dobre volje je treba.

F. Rotar

Na Rimskem vrelcu

12 NAJVEČJIH MEST NA SVETU

Po podatkih OZN je bilo leta 1900 na svetu 11 milijonskih mest, leta 1950 pa 75. Leta 1985 naj bi jih bilo 270. Dvanajst največjih našega časa je zraslo takole:

1970		1985	
1. New York	16,3	1. Tokio	25,1
2. Tokio	14,9	2. New York	18,1
3. London	10,5	3. C. de México	17,1
4. Šanghai	10,0	4. Sao Paulo	16,1
5. C. de México	8,4	5. Šanghai	14,1
6. Los Angeles	8,4	6. Los Angeles	13,1
7. Buenos Aires	8,4	7. Bombay	12,1
8. Paris	8,4	8. Kalkuta	12,1
9. Sao Paulo	7,8	9. Peking	12,1
10. Osaka	7,6	10. Osaka	11,1
11. Moskva	7,1	11. Buenos Aires	11,1
12. Peking	7,0	12. Rio de Janeiro	11,1

ZAHVALA

Ob mnogo prerani smrti moje drage mame Ivke se sodelavcem strojnega remonta jeklarne iskreno zahvaljujem za pomoč in izraženo sožalje.

Marjan Vončina

ZAHVALA

Vsem bivšim sodelavcem elektro obrata se iskreno zahvaljujem za izkazano pozornost in za prejetu darilo. Ob tem jim želim obilo poslovnih uspehov v letu 1977.

Ana Gorenšek

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem izvršnemu odboru sindikata transporta kakor tudi vsem posameznikom za prejetu pomoč ob izgubi mojega premoženja.

A. Viltušnik

IDEJE OD TU IN TAM

Tovarniški časopis zahodnonemškega železarskega kombinata Hoesch »Werk und wir« vsako leto razpiše za svoje delavce fotografski natečaj. Teme so določene po mesecih, najboljše fotografije so objavljene na eni strani in seveda honorirane ne-

koliko bolje kot običajno. Po glejmo si teme za lani in letošnje:

1976

januar — dopust '75

februar — stara in nova pro

čelja

marec — psi in druge živali

april — obrazi

maj — fotografski eksperimenti

junij — pri delu

julij — razcveten

avgust — svetloba in sence

september — otroci in vnuki

oktober — šport

november — moja najlepša

dopustniška fotografija

december — pozimi prejšnjega

leta

1977

januar — povsod reklame

februar — temni letni čas

marec — prazniki

april — pogled od zgoraj

maj — otroci se igrajo

junij — nogomet: igralci in

gledalci

julij — gradbišča

avgust — v ogledalu

september — drevesa

oktober — dopust

november — klobuki — z glav

in brez nje

december — božični čas

Fotografije za to številko so prispevali Franci Kamnik, Franc Rotar in informacijska služba.